NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

PASIRENGIMO DIEGTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

Dokumente vartojami sutrumpinimai:

BP – bendrosios programos;

BUM – bendrojo ugdymo mokyklos;

NVO – nevyriausybinės organizacijos;

ŠPĮ – švietimo pagalbos įstaiga;

UTA – ugdymo turinio atnaujinimas;

UT – ugdymo turinys.

Turinys

4 PASIRENGIMO DIEGTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS ĮSIVERTINIMO KRITERIJŲ PASKIRTIS

8 SISTEMINIS UGDYMO TURINIO POKYČIO VALDYMAS

13 ATNAUJINAMO UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMO KOMANDOS VEIKIMO ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

17 SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PADALINIO PASIRENGIMO DIEGTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS MOKYKLOSE KRITERIJAI

22 SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGOS VEIKLOS ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI PASIRENGIANT DIEGTI ATNAUJINTAS UGDYMO PROGRAMAS

26 MOKYKLOS ATNAUJINAMO UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO KOMANDOS VEIKLOS ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

32 PRIEDAI

PASIRENGIMO DIEGTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS ĮSIVERTINIMO KRITERIJŲ PASKIRTIS

Atnaujinant ugdymo turinį, kryptingai siekiama stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą ir sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus (Bendrųjų programų atnaujinimo gairės, 2019).

> *Mokytojai turi jaustis saugiai ir drąsiai. Jei ir pakeisim programas, bet neskatinsime ir nepadėsime, niekas nevyks: žmonėms labai reikia jaustis saugiai.*
>
> *Druskininkų savivaldybė*

Kiekvienos savivaldybės kiekvienos mokyklos mokytojui reikės pasiruošti profesinės veiklos pokyčiams, nes dirbant pagal atnaujintas bendrąsias programas bus naujovių:

- Kompetencijomis grįstas ugdymas (mokinio kompetencijų ugdymas dalyku).
- Apibrėžta atnaujinto ugdymo turinio atitiktis vaiko raidos ypatumams.
- Proceso dermė ir nuoseklumas (ugdymo tikslų, mokymosi turinio, metodų ir vertinimo būdų atitiktis; jų vertikali ir horizontali dermė).
- Ugdymo turinio integralumas (naujos tarpdalykinės temos, dalykų integracija, atskirų integruojamų temų atsisakymas).
- Pasirenkamas mokymo turinys (70 / 30 proc. mokymosi laiko paskirstymas: privalomas / pasirenkamas mokytojo turinys).
- Keturi pasiekimų lygių požymiai.

Kas turėtų padėti mokytojui pasirengti sėkmingam darbui pagal atnaujintas bendrąsias programas?

MOKYKLA – nes mokytojas dirba organizacijoje, už kurios veiklos rezultatus atsakingi jos vadovai.

ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGA – nes ji organizuoja kvalifikacijos tobulinimo renginius mokytojams, koordinuoja savivaldybės mokyklų metodinę veiklą, skleidžia informaciją apie švietimo politiką, kaupia ir skleidžia metodinę medžiagą.

ŠVIETIMO SKYRIUS – nes jis užtikrina valstybės ir savivaldybės švietimo politikos įgyvendinimą, teisės aktų, reglamentuojančių švietimą, vykdymą.

> *Visuomet galvoju, kad mes čia esame dėl vaikų, nesvarbu: direktorius, mokytojas, vedėjas, skyriaus specialistas – mūsų misija yra vaikai. Tai, ką mes darome, mes darome vaikams ir norime, kad jie gautų ilgam ir tai, kas geriausia.*
>
> *Prienų rajono savivaldybė*

Laikas, kol atnaujintos bendrosios programos pasieks mokyklas, yra reikalingas ne tik mokytojui pasirengti kitaip dirbti klasėje, bet ir visiems, kurie prisiima atsakomybę už švietimo kokybę ir ugdymo rezultatus savivaldybėje. Kiekvienai organizacijai / jos vadovui, neperžengiant savo atsakomybės, svarbu įsipareigoti kurti palankią mokytojo darbui pagal atnaujintas bendrąsias programas aplinką ir veikti kolegialiai su kitais, siekiant maksimalios vadybinių sprendimų ir veikimo kartu sinergijos.

> *Jeigu mokytojas nepatikės, jeigu mes nepatikėsime šito dalyko prasme, tai tas atnaujintas ugdymo turinys... Viskas liks po senovei, ir niekas iš esmės nepasikeis. Mes gausime dar vieną dokumentą, kuris nebūtinai gyvens.*
>
> *Prienų rajono savivaldybė*

Kad pasirengimas dirbti pagal atnaujintas bendrąsias programas visose mokyklose būtų vienodas, kiekvienoje savivaldybėje rekomenduojama sudaryti savivaldybės atnaujinamo ugdymo turinio įgyvendinimo koordinavimo komandą, kuri, įvertinusi kiekvienos mokyklos pasirengimo įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį situaciją, suplanuotų priemones, skirtas sėkmingai pasiruošti įgyvendinti atnaujintas bendrąsias programas.

Įsivertinimo kriterijai skirti pirmiausiai savivaldybės atnaujinamo ugdymo turinio įgyvendinimo koordinavimo komandai. Jie gali būti naudojami kaip darbotvarkė / planas permąstyti / numatyti / struktūruoti bendras pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas veiklas tiek mokyklose, tiek savivaldybės švietimo padalinyje, tiek švietimo pagalbos įstaigoje.

Savivaldybės švietimo padalinio pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas mokyklose kriterijų paskirtis – padėti savivaldybės švietimo padaliniui įsivertinti savo veiklą, parengti savo veiklos tobulinimo planą ir jį įgyvendinti, siekiant efektyvaus atnaujintų bendrųjų ugdymo programų diegimo administravimo savivaldybės mokyklose.

Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigos pasirengimo diegti atnaujintas ugdymo programas veiklos įsivertinimo kriterijai gali padėti savivaldybės švietimo pagalbos įstaigai reflektuoti ir koreguoti savo veiklą, atsižvelgiant į nacionalinius, savivaldybės švietimo padalinio ir mokyklų lūkesčius dėl kvalifikacijos tobulinimo, mokytojams rengiantis dirbti pagal atnaujintas bendrąsias programas. Rengiant šiuos kriterijus, iš esmės remtasi dr. R. Bilbokaitės, I. Šedeckytės-Lagunavi-

čienės metodine priemone „Institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijos“, todėl pasirengimo ugdymo proceso pokyčiams etape švietimo pagalbos įstaigos gali taikyti ir tik šią metodiką.

Mokyklos atnaujinamo ugdymo turinio įgyvendinimo komandos veiklos įsivertinimo kriterijai turėtų tapti integraliu ugdymo turinio ryšių pagrindu, įgalinančiu mokyklos bendruomenę veikti viena kryptimi, „atvedančia ugdymo turinį ugdytinio link“, padėti susitarti dėl strateginių kaitos krypčių, susijusių su atnaujinamo UT įgyvendinimu, paskatinti mokyklų vadovus rengti ir priimti mokyklos išteklių valdymo sprendimus, užtikrinančius kokybiškas mokytojų darbo sąlygas pagal atnaujintas bendrąsias programas kiekvienoje ugdymo pakopoje / klasėje.

Taikant kriterijus, svarbu suprasti, kad jie skirti pokyčiams, susijusiems su pasirengimu įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį, inicijuoti ir valdyti, bet ne papildomos administracinės atskaitomybės dokumentams kurti.

> *Turėsime kalbėtis su mokytojais, kalbėtis tame pačiame akių lygyje ir sakyti, kodėl to reikia. Tai pirmiausiai mes turim patikėti, kad tikrai to reikia.*
>
> *Prienų rajono savivaldybė*

BENDROSIOS KRITERIJŲ TAIKYMO NUOSTATOS

- Įsivertinimas pagal kriterijus yra skirtas ne vertinimo atlikėjams, bet vertinimo informacijos naudotojams, t. y. įsivertinimas yra vadybinių sprendimų ir veiksmų, už kuriuos atsakomybę prisiima sprendimo galią turintys asmenys, pagrindas.
- Kaip procedūra, vertinimas apima duomenų rinkimą, jų apdorojimą ir analizę, kad būtų galima nuspręsti, kokie veiksmai reikalingi veiklos keitimo etape, todėl įsivertinimas turi būti informatyvus ir konstruktyvus – teikti visapusę ir išsamią informaciją, reikalingą problemoms spręsti.
- Instrumentiniai tikslai (rodikliai) veikimo kokybę susieja su pamatuojamais dalykais, tokiais kaip racionalus išteklių naudojimas, pasiekti rezultatai, kuriama pridėtinė vertė, tačiau instrumentinių tikslų pasiekimas padidina galimybes siekti ir vertybinių tikslų – nuostatų kaitos.
- Net ir tiksliai suplanavus procesą ir apibrėžus galutinius rezultatus, yra didelė tikimybė, kad jie nebus pasiekti iš karto, todėl įsivertinimą reikės kartoti.

Kriterijai parengti įgyvendinant Nacionalinės švietimo agentūros projekto „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ 2.1.1 veiklą „Savivaldybių komandų mokymai ir konsultacijos diegiant atnaujintą turinį“.

Kriterijus parengė dr. Jūratė Valuckienė, Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos docentė, dr. Lina Bairašauskienė, Vilniaus Maironio progimnazijos direktorė, Dalia Dzigienė, Trakų rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja, Asta Grinevičienė, Vilkaviškio rajono Švietimo pagalbos tarnybos direktorė.

Rengėjų grupė už pagalbą dėkoja Vytauto Didžiojo universiteto docentei dr. Linai Miltenienei, Nacionalinės švietimo agentūros ES projekto „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ metodininkei Kristinai Paulikei, Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo pagalbos departamento Įtraukties plėtros skyriaus specialiosioms pedagogėms Anai Pavilovič-Jančis ir Astai Lauciuvienei, Alytaus miesto savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės komandoms, sutikusioms ne tik teikti pasiūlymus kriterijų projektams, bet ir pasiryžusioms dalyvauti žvalgomajame tyrime, kuris rengėjų grupei padėjo atskleisti savivaldybių poreikius ir lūkesčius dėl pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas mokyklose, kurių pagrindu parengti ir trumpi informaciniai leidiniai, pristatantys savivaldybės švietimo sistemos pokyčių kryptis ir sprendimus pasirengimo dirbti pagal atnaujintas bendrąsias programas etape.

SISTEMINIS UGDYMO TURINIO POKYČIO VALDYMAS

> *Dar kartą reikia ruoštis ilgiems procesams: juk neateis ugdymo turinys tą pačią dieną į pamoką ir nepradės veikti. Reikia ruoštis keisti nuostatas, mokytojų nuostatas, tą supratimą, kad galbūt pirmiausia suvokti, ar tikrai yra prasmės tą ugdymo turinį keisti ir atnaujinti, ar tikrai verta tai daryti, kas iš to bus.*
>
> *Prienų rajono savivaldybė*

Nuolatinė kaita ugdymo įstaigose – neišvengiama būtinybė. Švietimo sistema nuolat keičiasi / yra keičiama, kad tinkamai atliktų savo paskirtį – tarnautų visuomenės, kuri ją sukūrė ir institucionalizavo kaip savo išlikimo ir gerovės ateityje sąlygą, poreikiams. Mokykla šiandien ieško atsakymų, kaip spėti reaguoti į technologinę pažangą, sparčiai besikeičiančios visuomenės poreikius ir lūkesčius, vis naujus darbo rinkos reikalavimus, kad baigiantieji turėtų tam tikrų žinių ir gebėjimų, ir atsiduria išskirtinėje situacijoje, nes švietimo organizacijų santykis su pokyčiais visuomenėje yra sudėtingesnis nei kitų organizacijų.

Ugdymas – viena iš konservatyviausių socialinių veiklų: tradiciškai visų švietimo įstaigų paskirtis yra išlaikyti *status quo*. Tradicinė jų misija, kurios ilgą laiką reikalauta, yra šimtmečiais kauptas žinias saugoti ateičiai ir jas perteikti, o ne inicijuoti pokyčius ir veikti nuolatinės kaitos sąlygomis. Visuotinės skaitmenizacijos metu kiekviena mokykla patenka į dar jai nepakankamai „savą“ situaciją, kurioje naujas žinojimas pasitelkiant technologijas kuriamas sparčiai, žinios sensta greitai, o pačiu vertingiausiu asmens ir organizacijos gebėjimu pripažįstamas gebėjimas veikti nestabilumo sąlygomis, t. y. gebėjimas valdyti pokyčius.

Pokyčių valdymas nėra lengvas ir ne visada sėkmingas. Suprasti šį procesą gali padėti Kurto Levino sukurtas modelis, pagal kurį, pokyčio valdymą sudaro trys etapai: *atšildymo, keitimosi* ir *užšaldymo*. Mokslininkas savo modelį aiškina elementariu pavyzdžiu, keldamas klausimą: *kaip ledo kubą paversti ledo kūgiu?* (žr. 1 paveikslą).

1 pav. Kurto Levino pokyčio valdymo modelis

- **ATŠILDYMAS.** *Pokyčiui tinkamo klimato kūrimas*. Pirmasis ir pats svarbiausias etapas, stimuliuojantis pasirengimą bei norą keistis, skatinantis suprasti ir išeiti iš komforto zonos į naują situaciją.
- **KEITIMASIS.** *Visos įstaigos įdarbinimas ir įgalinimas*. Šis pokyčio įgyvendinimo etapas apima naujų darbo būdų priėmimą: keičiami veikimo įpročiai, priimami nauji sprendimai bei išbandomi nauji darbo atlikimo būdai, todėl labai svarbu ir būtina atidžiai planuoti veiksmus, nuolat bendrauti tarpusavyje – tai padeda artėti prie užsibrėžto bendro tikslo.
- **UŽŠALDYMAS.** *Tobulinimas ir pokyčių išlaikymas*. Įvykus pokyčiams, darbuotojai yra linkę grįžti prie senų įpročių, todėl norint, kad pokyčiai nebūtų trumpalaikiai, ir darbuotojai negrįžtų į ankstesnę būseną, naują situaciją svarbu stabilizuoti arba „užšaldyti“. Šiame etape svarbu priimtus sprendimus institucionalizuoti ir palaikyti, nes taip yra suvaldomos naują būseną palaikančios ir jai besipriešinančios jėgos.

> *Jeigu pas mus švietimo įstaigos vadovas yra darbo grupėje, tai viskas aišku – bus ir komanda [mokykloje].*
>
> *Kazlų Rūdos savivaldybė*

Kad vyktų pokyčių inicijavimas ir jų įgyvendinimas, darbuotojams ir organizacijos vadovui reikia būti atviriems ir nusiteikusiems suprasti vieniems kitų jausmus ir laikyseną. Siekdami geresnių rezultatų, visi turi suvokti pokyčių būtinumą ir poreikį, pamiršti esamą darbo praktiką bei priimti naujus veikimo būdus. Siekiant sėkmingai įgyvendinti pokytį – įdiegti atnaujintą UT, t. y. iš esmės reformuoti ugdymo procesą, svarbu žinoti, kad:

- **Vadovas turi būti gerai informuotas ir suprasti pokyčio turinį.** Vadovams, gaunantiems ir vertinantiems tiek iš aplinkos, tiek vidiniais įstaigos kanalais ateinančią informaciją, anksčiau už kitus svarbu jausti strateginių pokyčių prasmę bei reikalingumą.
- **Vadovams būtina siekti vienodo pokyčio reikalingumo supratimo lygio įstaigoje.** Iš tiesų, dažnai bendruomenės nariai nėra pakankamai informuoti arba jiems trūksta psichologinės motyvacijos išeiti iš komforto zonos ir pradėti veikti kitaip.
- **Laiku atliktas įstaigos bendruomenės informavimas apie priimtus sprendimus** padeda vykdyti strateginius pakeitimus ir leidžia mažinti pasipriešinimą, sukurti diegiamų naujovių palaikymo atmosferą.
- **Opozicijos neutralizavimas.** Diskusijos su oponentais leidžia į problemą pažiūrėti kritiškai, įžvelgti naujų problemos sprendimo aspektų. Siekiant išgirsti priešingą nuomonę, pravartu pasitelkti lankstumą, kuris praverčia susidūrus su nežinomais ir sunkiai nuspėjamais aplinkos poveikiais.
- **Palankaus momento sulaukimas ir bandymai.** Efektyviausias būdas atlikti radikalius pa-

keitimus – eiti žingsnis po žingsnio, pokytį įgyvendinti lėtai, vis pasitikrinant įgyvendintų mažų sprendimų tinkamumą ir veiksmingumą.

- **Įstaigos kultūros keitimas.** Tai ilgas ir sudėtingas, tačiau neišvengiamas procesas. Kultūros formavimas nevyksta be pokyčio turinio ir tikslų supratimo įstaigoje, laiku ir sklandžiai vykdomo bendruomenės informavimo ir komunikacijos, diskusijų, leidžiančių svarstyti bei suprasti skirtingus žiūros taškus.
- **Pokyčių esmės detalizavimas.** Tai svarbus aspektas, tačiau nuo situacijos priklauso, kada visai bendruomenei reikėtų aiškiai detalizuoti visą pakeitimų esmę.
- **Palaikančių darbotvarkių / struktūrų formalizavimas.** Šis etapas apima viešą veiklos programų, tikslų, vykdytojų, resursų ir skatinimo priemonių bei būdų svarstymą.
- **Tolesnės pokyčio dinamikos palaikymas.** Realizavus net ir labai didelius strateginius pokyčius, kaitos procesas nesibaigia. Nauja situacija atskleidžia naujų problemų ir galimybių, į kurias būtina atsižvelgti.

Atnaujinamo ugdymo turinio pokyčio įgyvendinimas leis dalyko turiniu auginti mokinio kompetencijas bei užtikrins ugdymo nuoseklumą ir tęstinumą, remiantis individualia mokinio pažanga ir orientuojantis į mokinio gabumus ir stiprybes.

> *Refleksija galėtų būti vienas iš įrankių, kuris padėtų stebėsenai. Jeigu mokykloje refleksija efektyviai vyktų ir diegiant tas atnaujintas ugdymo programas, ir nuolatinė, sisteminė refleksija vyktų – tai bet kurį elementą pastebėjus, <...> jau galima daryti tam tikras išvadas, apibendrinimus, analizes ir korekcijas.*
>
> *Kazlų Rūdos savivaldybė*

Svarbų vaidmenį atnaujinto UT įgyvendinimo procese prisiima švietimo padaliniai, vykdantys viešąjį administravimą savivaldybių taryboms pavaldžiose mokyklose ir pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigose. Siekiant sklandžiai įdiegti atnaujintas BP, būtinas darnus visų veikimas kartu – telkiant mokyklų vadovus ruoštis pokyčiams organizuojant ugdymą, buriant mokytojus kolegialiai tobulinti dalykines ir profesines kompetencijas, todėl įgyvendinant UT pokyčius svarbu žinoti kiekvieno institucinio lygmens pokyčio pasipriešinimo ir įgalinimo veikti veiksnius.

SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PADALINYS

Kas įkvėptų?

- Mokyklų vadovų palaikymas ir aktyvus veikimas kartu įveikiant UTA iššūkius.
- Vietos savivaldos politikų nuoseklumas priimant strateginius UTA įgyvendinimo sprendimus.
- Mokymai švietimo skyrių specialistams plėtojant atnaujinto UT administravimo kompetencijas.

Kas stabdytų?

- Atsakomybių ir atskaitomybių gausa.
- Mažas specialistų skaičius.
- Mokyklų neigiamos nuostatos dėl pertvarkos ir oponavimas švietimo politikams ir administratoriams.

ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGA

Kas įkvėptų?

- Kryptingas ir nuoseklus veikimas kartu savivaldybėje (politikai – švietimo skyrius – pagalbos mokyklai tarnyba / švietimo centras – mokyklos).
- Savivaldybės mokytojų metodinių grupių palaikymas ir aktyvus veikimas rengiantis dirbti pagal atnaujintas BP.
- Pagalbos mokyklai tarnybų / švietimo centrų darbuotojų vadybinių ir andragoginių kompetencijų stiprinimas.
- Pagalbos mokyklai tarnybų / švietimo centrų darbuotojų mokymai UTA klausimais.

Kas stabdytų?

- Mokyklų bendruomenių neigiamos nuostatos dėl nuolatinių pokyčių švietime.
- Mažas metodininkų / specialistų, dirbančių su mokytojais, skaičius.
- Nepakankamas UTA procesų išmanymas.
- Įprotis tradiciškai organizuoti mokytojų kvalifikacijos tobulinimo renginius, nesigilinimas į mokytojų didaktinių kompetencijų tobulinimo naujoves.

MOKYKLA

Kas įkvėptų?

- Savivaldybės rekomenduojamas pasirengimo UTA ir atnaujintų BP įgyvendinimo planas – strategija.
- Savivaldybės švietimo skyriaus / švietimo centro mokyklai skirtas UTA konsultantas.
- Bendradarbiavimo kultūros su kitais savivaldybės mokyklų vadovais kūrimas ir palaikymas.
- Mokyklų vadovų kompetencijų UTA ir pokyčių valdymo srityje tobulinimo renginiai, inicijuoti savivaldybės / šalies mastu.

Kas stabdytų?

- Neapibrėžta ir nekonkreti savivaldybės švietimo politikų ir administratorių pozicija.
- Finansų stoka.
- Informacijos apie UTA trūkumas. Nepakankamos vadovų kompetencijos UTA klausimais.
- Mokytojų motyvacijos stoka, pasipriešinimas ugdymo turinio pokyčiams mokykloje.

POKYČIO SĖKMĖS VEIKSNIAI:

- pokyčio būtinumo jausmo sukūrimas,
- vadovų parama,
- pokyčio peržiūrėjimas ir įtvirtinimas,
- pokyčio komandos sukūrimas,
- darbuotojų įgalinimas veikti ir mokymai.

ATNAUJINAMO UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMO KOMANDOS VEIKIMO ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

Kriterijų paskirtis: padėti savivaldybės atnaujinamo ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komandai reflektuoti ir koreguoti savo veiklą.

SAVIVALDYBĖS ATNAUJINAMO UT ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMO KOMANDOS VEIKIMAS

Sudėtis: 1) savivaldybės administracijos švietimo padalinio vedėjas / švietimo skyriaus vedėjo pavaduotojas; 2) švietimo pagalbos įstaigos vadovas; 3) bendrojo ugdymo mokyklų vadovai ir pavaduotojai ugdymui.

Atstovavimas. Komandos nariai turi sprendimų priėmimo galią savivaldybės / atstovaujamos mokyklos lygmenyje. Komandoje atstovaujama visų tipų mokykloms pagal įgyvendinamas BUP. Į komandą kviečiami vadovai tų mokyklų, kurių pertvarka nenumatyta artimiausius penkerius metus. Komandoje kartu dalyvauja tos pačios mokyklos direktorius ir pavaduotojas ugdymui.

Misija. Atlikti vietos išteklių ir galimybių analizę ir priimti strateginius susitarimus, reikalingus pasirengti darbui su atnaujintomis BP; parengti savivaldybės veiksmų ir priemonių planą, skirtą sėkmingai pasiruošti atnaujintoms BP diegti; telkti mokyklų vadovus ruoštis ugdymo proceso iššūkiams, sutelkiant dėmesį į mokinio kompetencijų ugdymą mokomuoju dalyku; kartu su mokyklų bendruomenėmis ieškoti geriausių sprendimų / susitarimų, kaip, panaudojant vietos socialinį ir kultūrinį potencialą, atnaujintą UT „atvesti iki mokinio“; telkti ir įgalinti savivaldybės mokytojus kolegialiai / profesiniuose tinkluose tobulinti dalykines ir profesines kompetencijas, kurių reikės dirbant pagal atnaujintas BP; sistemingai teikti informaciją apie pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP procesus visiems suinteresuotiesiems savivaldybės / šalies lygmeniu.

Statusas. Komandos sudėtis ir narių atsakomybės tvirtinamos švietimo skyriaus vedėjo įsakymu.

Veikimo principai. Įsipareigojimas kaitai, viešumas, veikimas drauge, sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklomis, susitarimų kultūra, duomenimis grįsti sprendimai, refleksija.

Bendradarbiaujančios šalys. Komanda konsultuojasi / veikia kartu / savo veiksmus derina su savivaldybės administracijos švietimo padalinio specialistais, švietimo pagalbos įstaigos metodininkais ir specialistais, pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, mokytojų, mokinių ir tėvų atstovais.

Koordinuodama atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimą savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose komanda bendradarbiauja / palaiko ryšius / teikia informaciją / derina savo sprendimus su savivaldybės švietimo tarybos pirmininku / atstovu, vietos švietimo politikais, kitų savivaldybės administracijos skyrių vadovais ir specialistais.

Sritis	Raktiniai žodžiai	Kriterijus	Kriterijaus aprašymas	Nusistatyti rodikliai	Įsivertinimas		
					+	+-	-
SUDARYMAS	Atstovavimas	Komandos sudėtis	Komandą sudaro nariai, turintys sprendimų priėmimo teisę atstovaujamos organizacijos lygmeniu. Komandoje veikia kartu savivaldybės administracijos švietimo padalinio vedėjas / švietimo skyriaus vedėjo pavaduotojas, švietimo pagalbos įstaigos vadovas, BUM vadovai ir pavaduotojai ugdymui. Komandoje yra mokyklų vadovai, atstovaujantys visų tipų mokykloms, kurių pertvarka nenumatyta artimiausius penkerius metus. Komandoje dalyvauja tos pačios mokyklos direktorius ir pavaduotojas ugdymui. Komandos dydis: 7–12 narių. Komandos sudėtis ir narių atsakomybės tvirtinamos švietimo skyriaus vedėjo įsakymu.				
	Atsakomybė ir veikimas kartu	Komandinio darbo nuostatos	Komandos nariai supranta UTA priežastis, išmano svarbiausius BP turinio atnaujinimo dalykus, yra įsipareigoję vykdyti ugdymo pagal atnaujintas BP pokyčius, naujos kokybės ugdymo proceso vadybą ir administravimą. Komandos nariai pasirengę veikti kartu be konkurencijos. Jie sistemingai bendrauja ir bendradarbiauja su savo savivaldybės švietimo padalinių / įstaigų / mokyklų kolegomis, atstovauja jų interesams komandoje, kai reikia priimti sprendimus. Komandos darbas grindžiamas diskusijų ir susitarimų kultūra, veikimo refleksija. Komandoje vyksta nuoseklus ir duomenimis grįstas sprendimų priėmimas, už kuriuos prisiimama bendra atsakomybė ir atskaitomybė.				

BENDRADAR-BIAVIMAS	Pokyčio bendra-kūra	Veiksmų suderi-namumas	Komanda, koordinuodama pasirengimą įgyvendinti atnaujintą UT, sistemingai palaiko ryšius / teikia informaciją / derina sprendimus su vietos švietimo tarybos pirmininku / atstovu, vietos politikais, kitų savivaldybės administracijos skyrių vadovais ir specialistais. Komandos nariai konsultuojasi ir sprendimus derina su savivaldybės administracijos švietimo padalinio specialistais, švietimo pagalbos įstaigos metodininkais, pedagoginės psichologinės tarnybos specialis-tais, mokytojų, mokinių ir tėvų atstovais. Komandos nariai, mokyklų vadovai ir pavaduotojai, atstovaujantys skirtingų tipų BUM, nuolat bendrauja su kolegomis, užtikrindami abi-pusę sąveiką derinant ir priimant savivaldybės lygmens sprendimus dėl atnaujintų BP įgyvendinimo.				
POKYČIO VALDYMO LYDERYSTĖ	Veikimo kryptis	Palankios aplin-kos mokytojo darbui sukūrimas	Kokybiškas mokytojo darbas pagal atnaujintas BP yra visai savivaldy-bės švietimo bendruomenei priimtina ir suprasta perspektyva. Komandos veikimas orientuotas į palankios aplinkos mokytojo darbui pagal atnaujintas BP sukūrimą ir palaikymą visose savivaldybės BUM. Komanda užtikrina savivaldybės švietimo sistemos pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP dermę ir įgyvendinamų pokyčių mokyklose kryp-ties vienovę. Komandos sprendimais vadovaujamasi rengiant ilgalaikius ir trum-palaikius BUM pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP planus, kurie nuolat peržiūrimi ir koreguojami, atsižvelgiant į nacionalinio lygmens UT atnaujinimo / išbandymo procesus ir savivaldybės mokyklų pasi-rengimo dirbti pagal atnaujintas BP stebėsenos rezultatus. Komanda sistemingai teikia informaciją apie pasirengimą / darbą pagal atnaujintas BP suinteresuotiems asmenims / grupėms / organi-zacijoms. Komandos veikla ir sprendimai mažina įtampą dėl ugdymo proceso pokyčių mokyklose.				

	Pasirengimas darbui pagal atnaujintas BP	Palankios aplinkos darbui su atnaujintomis BP kūrimas	Komandos sutelkti mokyklų vadovai strategiškai ruošiasi ugdymo proceso, orientuoto į mokinio kompetencijas, iššūkiams. Atlikus vietos išteklių ir galimybių analizę, komandai aktyviai veikiant, sukuriama palanki aplinka atnaujintoms BP diegti savivaldybės švietimo bendruomenėje, mažėja mokytojų neigiamos nuostatos / nepasitenkinimas UT atnaujinimo sprendimais. Komanda parengia savivaldybės veiksmų ir priemonių planą atnaujintoms BP diegti mokyklose, pagal kurį priimami sprendimai, padedantys mokykloms planuoti ir kaupti išteklius, reikalingus dirbti pagal atnaujintas BP. Kartu su mokyklų bendruomenėmis randami geriausi sprendimai, kaip vietos socialinį ir kultūrinį potencialą bendradarbiaujant su socialiniais partneriais panaudoti įgyvendinant atnaujintą UT. Komandos iniciatyva sudaromi mokytojų profesinės praktikos tinklai, kuriuose sistemingai tobulinamos mokytojų kompetencijos, reikalingos dirbti pagal atnaujintas BP. Komandos iniciatyva sukuriama bendra savivaldybės švietimo sistemos pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP proceso stebėsenos sistema.				
	Keitimas	Pagalba mokytojui išbandant / pradedant dirbti su atnaujintomis BP, diegimo palaikymas	Komandos sistemingai analizuoja pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP proceso stebėsenos rodiklius, priimami reikalingi sprendimai. Komanda sistemingai vertina pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP situaciją visose mokyklose ir priima koreguojamuosius sprendimus. Komandos sprendimais vadovaujamasi organizuojant mokytojų kolegialų mokymąsi profesiniuose tinkluose. Komandos iniciatyva analizuojamas grįžtamasis ryšys iš atnaujintas BP išbandančių mokytojų / mokyklų. Komanda pastebi, palaiko ir viešina sėkmingas mokytojų / mokyklų praktikas dirbant pagal atnaujintas BP.				

SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PADALINIO PASIRENGIMO DIEGTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS MOKYKLOSE KRITERIJAI

Paskirtis. Padėti savivaldybės švietimo padaliniui įsivertinti savo veiklą, parengti veiklos tobulinimo planą ir jį įgyvendinti rengiantis diegti atnaujintas BP savivaldybės mokyklose.

Savivaldybės švietimo padaliniui svarbu:

- tinkamai pasirengti diegti atnaujintas BP savivaldybės mokyklose;
- priimti strateginius sprendimus dėl atnaujintų BP taikymo, įvertinant savivaldybės socialinį, kultūrinį potencialą;
- susitarti dėl atnaujintų BP įgyvendinimo stebėsenos rodiklių, kurie leis patirti atnaujintų BP įgyvendinimo sėkmę;
- nuosekliai įgyvendinti sutartus strateginius sprendimus savivaldos ir UTA komandos lygmeniu;
- kurti ir diegti atlyginimo ir motyvacinę sistemą, skatinančią dirbti pagal atnaujintas BP;
- nustatyti darbo pagal atnaujintas BP sėkmės rodiklius mokyklose ir inicijuoti jų sklaidą savivaldybės, regiono ir šalies mastu.

Strateginis planavimas. Strateginiam atnaujintų BP diegimui savivaldybėje reikalingas nuoseklus, periodiškas informacijos rinkimas, analizavimas, sisteminimas. Planuojant atnaujintų BP diegimą ir stebėseną, svarbu, kad atsirastų žinojimu, patirtimi ir įrodymais grįsta švietimo padalinio lyderystė ir aukštos kokybės ugdymo mokyklose siekis.

Švietimo kokybės stebėsena. Švietimo kokybę lemia atskirų švietimo sistemos elementų kokybė ir jų tarpusavio dermė. Švietimo kokybei gerinti vykdoma švietimo stebėsena, tyrimai, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų atestacija, mokymosi pasiekimų vertinimas, švietimo įstaigos vadovų metinių užduočių ir metų veiklos ataskaitos.

Savivaldybės lygmens švietimo stebėsenos rodiklių sąrašą sudaro rodikliai, apibūdinantys švietimo būklę ir kaitą savivaldybės mastu. Rodiklis – kiekybinis dydis arba kokybinis požymis, iš kurio sužinoma planuoti, valdyti ir kontroliuoti reikalinga informacija, galinti padidinti valdymo veiksmingumą. Svarbūs yra rodiklio patikimumas ir informatyvumas. Savivaldybės lygmens švietimo stebėsenos rodiklių sąrašą tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybių stebimi švietimo rodikliai skiriasi, ir kiekvienos savivaldybės administracija yra pasitvirtinusi jai tinkamą rodiklių sąrašą. Labai svarbu tinkamai apibrėžti UTA stebėsenos rodiklius, pagal kuriuos bus stebimi ir vertinami pasirengimo diegti atnaujintas BP veiklos procesai, siekiami tikslai ir priemonės jiems pasiekti. UTA stebėsenos rodikliais yra vadovaujamasi, siekiant įvertinti rezultatus, poveikį, pasekmes ir indėlį.

Misija:

- informuoti mokyklų vadovus ir bendruomenes apie UTA priežastis ir poreikį;
- įkvėpti ir įgalinti mokyklų vadovus telkti mokytojus taikyti atnaujintas BP;
- nuolat informuoti vietos politikus ir bendruomenę dėl sprendimų priėmimo nacionaliniu lygmeniu;
- suburti atnaujinto UT įgyvendinimo ir koordinavimo komandą savivaldybėje;
- operatyviai veikti kartu su mokyklų vadovais, suvaldant atnaujinto UT įgyvendinimo iššūkius.

Veikimo kryptys

- Užtikrinti, kad mokyklose būtų sudarytos pasirengimo dirbti su atnaujintomis BP komandos.
- Įvertinti kiekvienos savivaldybės mokyklų savarankiškumo ir pasirengimo įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį lygį, analizuojant savivaldybių pažangos ataskaitas, išorinio mokinių ir mokyklų vertinimo, mokyklų įsivertinimo ir kitus duomenis.
- Pagal poreikį teikti bei stiprinti savivaldybės padalinio specialisto pagalbą kuruojamoms mokykloms.
- Suplanuoti priemones mokyklų vadovams, mokyklų komandoms (susitikimus, diskusijas, konsultacijas ir pan.), skirtas sėkmingai pasiruošti įgyvendinti atnaujintas bendrąsias programas.
- Priimti strateginius savivaldybės švietimo sistemos lygmens sprendimus dėl atnaujintų BP taikymo, įvertinant savivaldybės socialinį, kultūrinį potencialą.
- Nuolat informuoti vietos politikus ir bendruomenę dėl sprendimų priėmimo nacionaliniu lygmeniu.
- Nuosekliai įgyvendinti sutartus strateginius sprendimus savivaldos lygmeniu.
- Telkti mokyklų vadovus strategiškai ruoštis pokyčiams organizuojant ugdymą pagal atnaujintas BP.
- Įkvėpti, įgalinti mokyklų vadovus padėti mokytojams sistemingai rengtis dirbti pagal atnaujintas BP.
- Kurti ir diegti atlyginimo ir motyvacinę sistemą švietimo padalinio specialistams, mokyklų vadovams, kuri skatintų dirbti pagal atnaujintas BP.
- Pastebėti ir stiprinti savivaldybės mokyklų darbo pagal atnaujintas BP sėkmes, inicijuoti jų sklaidą savivaldybės, regiono ir šalies mastu.

Bendradarbiaujančios šalys. Savivaldybės švietimo padalinys bendradarbiauja / teikia informaciją / derina savo sprendimus su savivaldybės administracija, švietimo politikais, švietimo tarybos pirmininku / atstovu, kitų savivaldybės administracijos skyrių vadovais ir specialistais, švietimo pagalbos įstaigos metodininkais, pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, mokytojų, mokinių, tėvų bei NVO atstovais.

Sritis	Raktiniai žodžiai	Kriterijus	Kriterijaus aprašymas	Nusistatyti rodikliai	Įsivertinimas		
					+	+-	-
Administravimas	Susitarimai ir sprendimai	Strateginių sprendimų įgyvendinimas	Parengta švietimo strategija, švietimo programa ir veiklos planai. Pateikti reikalingi sprendimų projektai ir pasiūlymai savivaldybės tarybos bei švietimo komiteto nariams dėl pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP. Parengti reikiami administracijos direktoriaus įsakymų projektai, susiję su pasirengimu dirbti pagal atnaujintas BP. Numatytos galimybės veiksmingiau įgyvendinti atnaujintas BP strateginiuose planuose, kuriuos švietimo įstaigos derina su savivaldybe, kaip savininko teises įgyvendinančia institucija. Numatytos galimybės veiksmingiau įgyvendinti atnaujintas BP, jas įtraukiant į švietimo įstaigų metinius veiklos planus.				
	Pažangos analizė	Įsivertinimas	Atliktos savivaldybės, mokyklų pažangos analizės, prieš pasirengiant dirbti pagal atnaujintas BP. Atliktas mokytojų profesinių kompetencijų ir įgūdžių į(si)vertinimas, rengiantis dirbti pagal atnaujintas BP (ŠPĮ duomenų analizė). Atlikta turimų materialiųjų, žmogiškųjų išteklių, reikalingų dirbti pagal atnaujintas BP savivaldybės švietimo įstaigose, analizė, naudojant kiekybinius mokyklų stebėsenos, mokinių pažangos ir mokymosi pasiekimų, mokytojų atestacijos, vadovų (įsi)vertinimo, įvairių savivaldybėje vykdytų dėl ugdymo kokybės, vertinimo apklausų ir tyrimų ir kt. duomenis.				
	Rezultatyvumas	Proceso stebėsena ir analizė	Pagrindinių stebėsenos ir analizės rodiklių, kuriais bus matuojama atnaujintų BP diegimo sėkmė, nusistatymas.				
	Viešinimo formos ir būdai	Veiklos sklaida	Priimti bendri su savivaldybės UTA komanda susitarimai dėl informacijos viešinimo formų ir būdų, numatyti atsakingi asmenys. Nuolat viešinama informacija apie pasirengimą dirbti pagal atnaujintas BP, siekiant supažindinti su naujomis idėjomis bei suteikti informaciją.				

Vadyba	Prasmingumas ir naudingumas	Planavimas ir organizavimas	Švietimo padalinio misijoje ir vizijoje bei veiklos plane atsispindi savivaldybės UTA komandos strateginiai susitarimai dėl pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP. Vadovaujantis UTA komandos susitarimais, į metinius planus įtrauktos pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP veiklos, numatyti atsakingi asmenys.				
	Įgalinantis mokyklos kuravimas	Pagalbos teikimas	Nustatytos metinės užduotys švietimo padalinio specialistams, numatant pagalbos teikimą kuruojamoms mokykloms, besirengiančioms dirbti pagal atnaujintas BP. Sutelkti vadovai bei sukurta mokyklų kuravimo praktika, padedanti keisti mokytojų nuostatas dėl ugdymo turinio reformos. Kuratoriams padedant sukurtas palankus profesinis mikroklimatas mokyklose, mokytojams ruošiantis dirbti pagal atnaujintas BP.				
	Optimalumas	Išteklių perskirstymas	Reguliariai analizuojami mokyklų turimi žmogiškieji ir materialieji ištekliai, vertinamas jų poreikis. Savivaldybės tarybai teikiamas mokyklų poreikis dėl pedagogų, pagalbos vaikui specialistų ir kitų reikiamų etatų steigimo ir jų finansavimo.				
	Lūkesčiai, tvarumas	Proceso tobulinimas	Numatyti veiksmai dėl UTA komandos dalyvavimo priimant sprendimus, tobulinant ir keičiant švietimo įstaigų rengiamus metinius veiklos planus.				
Lyderystė	Sąveika Įsipareigojimas Bendradarbiavimas	Veikimas komandomis	Sudarytos tinkamos sąlygos švietimo padalinio specialistams dirbti kartu su savivaldybės UTA komanda, mokyklų komandomis, mokyklų vadovais, skatinamas bendradarbiavimas ir informacijos sklaida. Švietimo padalinio darbuotojų ir švietimo įstaigų vadovų bendravimas pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP klausimais pagrįstas abipusiu supratimu ir pasitikėjimu.				

		Tinklaveika	Vyksta pasitikėjimu paremtas tarpinstitucinis švietimo įstaigų bendradarbiavimas. Sukurtas ir veikia bendradarbiaujančių mokyklų tinklas. Plėtojama bendra atsakomybė už viso rajono mokinių mokymąsi ir sėkmingą atnaujintų BP diegimą mokyklose.				
		Darbuotojų motyvavimas	Siekiant tinkamai pasirengti ir įgyvendinti atnaujintas BP, sukurta ir taikoma švietimo padalinio darbuotojų, mokyklų vadovų motyvavimo sistema. Švietimo padalinio darbuotojams racionaliai paskirstytos funkcijos ir atsakomybės, susietos su BP įgyvendinimu mokyklose, vertinami jų veiklos rezultatai.				

SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGOS VEIKLOS ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI PASIRENGIANT DIEGTI ATNAUJINTAS UGDYMO PROGRAMAS

*(Rengiant veiklos įsivertinimo kriterijus, vadovautasi **dr. Renatos Bilbokaitės, Ingridos Šedeckytės-Lagunavičienės** parengta metodine priemone **Institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijos.**)*

Kriterijų paskirtis: padėti savivaldybės švietimo pagalbos įstaigai reflektuoti ir koreguoti savo veiklą, atsižvelgiant į nacionalinius, savivaldybės lūkesčius ir besimokančiųjų poreikius.

SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGOS VEIKIMAS

Misija. Kurti palankią profesinio tobulėjimo aplinką, kuri įgalina mokytojus ir švietimo pagalbos specialistus dirbti pagal atnaujintas BP.

Veiklos principai. Orientacija į paslaugos gavėjus / besimokančiuosius. Nuolatinis tobulinimas. Sisteminis požiūris. Besimokanti ir lyderystės siekianti organizacija. Įrodymais grįstas valdymas.

Planavimas

- Diskusija savivaldybės UTA komandoje apie kvalifikacijos tobulinimo prioritetus.
- Mokyklų poreikių analizė.
- Įstaigos veiklos plano parengimas pagal sutartus įvietimo padalinio, UTA komandos prioritetus ir mokyklų poreikius.
- Profesinio tobulinimosi programų rengimas.

Veikimas

- Plano įgyvendinimas (diegiami nauji mokytojų profesinio mokymosi modeliai), laikantis susitarimų.
- Sisteminga įvairiakryptė komunikacija, teikiant / gaunant grįžtamąjį ryšį (pagal savivaldybės UTA komandos sutartus stebėsenos rodiklius).
- Dalijamasi mokytojų, pagalbos specialistų, vadovų praktikomis diegiant atnaujintas BP.

Įsivertinimas

- Veiklos stebėsena, refleksija.

Tobulinimas

- Įstaigos veiklos procesų tobulinimas, atsižvelgiant į duomenis.

Sritis	Raktiniai žodžiai	Kriterijus	Kriterijaus aprašymas	Nusistatyti rodikliai	Įsivertinimas		
					+	+-	-
Bendradarbiavimas	Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, vadovų pasitenkinimas paslaugomis	Grįžtamojo ryšio užtikrinimas	Įstaigos ataskaitose atsispindi diskusijų su darbuotojais, paslaugų gavėjais (mokytojais, švietimo pagalbos specialistais, vadovais, mokinių tėvais), socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotais asmenimis (steigėjais, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovais ir panašiai) ir jų refleksijų apibendrinti rezultatai (susisteminti apklausų, sutelktųjų grupių diskusijų ir kitų tyrimų duomenys) dėl BP įgyvendinimo ugdymo įstaigose. Apmąstoma ir veiklos planavimo dokumentuose įsivardijama, kas, remiantis grįžtamuoju ryšiu, bus keičiama kitais metais.				
	Veiklos kokybės į(si)vertinimas	Paslaugų kokybės augimas	Fiksuojamas grįžtamasis paslaugų gavėjų ryšys, kad būtų galima tobulinti procesus. Pagal sutartus įstaigoje kriterijus įvertinama lektorių darbo, dėstymo, konsultavimo kokybė atsižvelgiant į Geros mokyklos koncepciją ir didaktinį švietėjų (pedagogų, andragogų, mokslininkų) pranašumą, jų lyderystę pasirinktos tematikos srityje ir poveikį auditorijai. Gavus grįžtamąjį ryšį iš paslaugos gavėjų ir atlikus jo analizę, informacija pasidalijama su lektoriais, kad jie žinotų, kaip tobulinti savo veiklą.				
	Mokslininkų / praktikų įtraukimas	Su mokslininkais ir praktikais (ekspertais) sukurtos profesinio augimo programos	Bendradarbiavimas su mokslininkais ir praktikais padeda švietimo pagalbos įstaigai kurti didesnę vertę ir poveikį aplinkai, skatinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, vadovų meistriškumo augimą. Tikslingai dirbama įtraukiant skirtingas patirtis turinčius dalyvius.				
Lyderystė ir pokyčio valdymas	Veiklos orientuotos į dabartį ir ateitį	Vizijos ir misijos tikslingumas	Švietimo pagalbos įstaigos vizija permąstoma pagal UTA savivaldybės komandos sutartas strategines kryptis, kokybinius rodiklius, atsakant į klausimus, į kokį poveikį aplinkai ji labiausiai koncentruojama, kokių pokyčių būtų siekiama, kaip (kuria veikla) norima prisidėti prie tvarios plėtros.				
	Konkretūs, ambicingi, siekiamus pokyčius atspindintys tikslai	Tikslų kryptingumas ir realizavimas	Konkretus / suderintas su švietimo padaliniu, UTA komanda ir ambicingas tikslas nukreipia organizaciją aiškia kryptimi – kuo aiškiau jis suformuluotas, tuo lengviau ne tik darbuotojams, bet visiems socialiniams dalininkams, įsitraukti į veiklas ir jų tobulinimą.				

	Nuolatinis profesinis pedagogų augimas, įsivardyti tobulinimo prioritetai	Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veikla	Kokybiškas mokytojo darbas pagal atnaujintas BP yra visai savivaldybės švietimo bendruomenei priimtina ir suprasta perspektyva. Surinktų duomenų refleksija sudaro galimybę susieti ją su kitais įsivertinimo rodikliais, ypač nusakančiais poveikį mokyklų kokybei (remiamasi mokyklų duomenimis: mokinių jausenos mokykloje tyrimų rezultatai, pradėjus dirbti pagal atnaujintas BP; mokinių asmeninė pažanga, mokytojui skiriant dėmesio mokinių kompetencijų ugdymui dalyku; mokiniai tobulėja įvairiapusiškai – gerina dalyko išmanymą per ugdomas kompetencijas, tampa laisvai save išreiškiančiomis asmenybėmis). Kvalifikacijos tobulinimo prioritetai padeda prasmingiau ir efektyviau perplanuoti teikiamų paslaugų pasiūlą, numatyti didesnę jų paklausą ir sukuriamą vertę mokykloms.				
	Patvirtinta motyvacijos sistema	Darbuotojų motyvavimas	Vadovai gauna grįžtamąjį ryšį iš darbuotojų, kad žinotų, kaip juos skatinti, ar „suveikė“ skatinimas už ankstesnį darbo periodą. Tai išsiaiškinus parengia (arba atnaujina) skatinimą reglamentuojančius dokumentus, numatant, už ką, kada ir kaip būtų skatinama. Vadovas skatina refleksiją, analizę, dialogą. Įsivertinimo proceso palaikymas, refleksijos kartu su darbuotojais skatina juos dirbti veiksmingiau.				
	Specialistų kvalifikacijos tobulinimasis	Specialistų kompetentingumas	Tobulinant kompetencijas, darbinė veikla labiau tobulinama, tampa inovatyvesnė, prisideda prie švietimo pagalbos įstaigos rezultatų gerinimo. Darbuotojai, kurie atnaujina savo žinias, turi didesnę motyvaciją tobulėti, siekia geresnių darbo rezultatų, dažniau imasi naujų veiklų, nevengia prisiimti atsakomybę ir jaučiasi teigiamai vertinami bei svarbūs savo organizacijai. Visa tai padeda švietimo pagalbos įstaigos vadovui planuoti ir įgyvendinti organizacijos tikslus.				

	Informacijos viešinimo formos ir būdai	Veiklos sklaida	Švietimo pagalbos įstaigos specialistai analizuoja susidomėjimą viešinama informacija. Analizė padeda lengviau atsirinkti labiausiai besimokančiuosius dominančias veiklas, panaudoti tinkamas nepopuliarių, bet reikšmingų paslaugų, kurios ateityje darys didesnį poveikį aplinkai (mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, vadovų meistriškumo augimas) viešinimo priemones.				

MOKYKLOS ATNAUJINAMO UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO KOMANDOS VEIKLOS ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

Kriterijų paskirtis. Atnaujinto bendrojo ugdymo turinio įgyvendinimas mokykloje turėtų tapti integraliu ugdymo turinio ryšių pagrindu, įgalinančiu mokyklos bendruomenę veikti viena kryptimi, „atvedančia ugdymo turinį ugdytinio link“. Dėl šios priežasties labai svarbu, kaip ugdymo įstaigoje bus susitarta dėl strateginių veikimo krypčių, susijusių su atnaujinamo UT įgyvendinimu, kaip bus vykdoma informacijos sklaida ir tinklaveika bei modeliuojamo atnaujinto UT įgyvendinimo pokyčio valdymo stebėsena. Būtina numatyti, kad priimami strateginiai atnaujinamo UT diegimo mokykloje sprendimai taptų sėkmės kriterijais, įgalinančiais mokytojus atnaujinamą UT tvariai taikyti ugdymo procese.

MOKYKLOS ATNAUJINAMO UT TURINIO ĮGYVENDINIMO KOMANDOS VEIKIMAS

Sudėtis. Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, įstaigos metodinės tarybos nariai.

Statusas. Komandos sudėtis ir narių atsakomybės bei funkcijos tvirtinamos ugdymo įstaigos direktoriaus įsakymu.

Veikimo principai. Atvirumas ir įsipareigojimas palaikyti pokyčius, sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklos bendruomene, su savivaldybės atnaujinamo UT įgyvendinimo komanda, kitomis ugdymo įstaigomis.

Bendradarbiaujančios šalys. Suburta atnaujinamo UT įgyvendinimo komanda koordinuoja ugdymo turinio įgyvendinimą mokykloje, teikia informaciją mokyklos bendruomenei, palaiko ryšius su socialiniais partneriais, NVO. Mokyklos atnaujinamo UT komanda veikia kartu su ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komanda savivaldybėje, bendradarbiauja su švietimo pagalbos įstaiga / įstaigomis.

Misija. Vykdyti kokybišką ir laiku teikiamos informacijos sklaidą, susijusią su atnaujinamo UT diegimo procesu mokykloje; palaikyti ryšį su savivaldybės atnaujinamo UT įgyvendinimo ir koordinavimo komanda, kitomis ugdymo įstaigomis ir jų komandomis; kurti aiškius atnaujinamų UT diegimo mokykloje standartus; vertinti vidinį potencialą ir informaciją; planuoti išteklius; stebėti atnaujinamų UT diegimo procesų apimtis ir kokybę mokykloje; padėti mokytojams diegti patobulinimus, reikalingus mokinių kompetencijoms ugdyti.

Sritis	Raktiniai žodžiai	Kriterijus	Kriterijaus aprašymas	Nusistatyti rodikliai	Įsivertinimas		
					+	+-	-
Sudarymas	Atstovavimas	Komandos sudėtis	Komandą sudaro mokyklos vadovas, jo pavaduotojai ugdymui, metodinė taryba. Komandai vadovauja mokyklos vadovas. Komandos dydis: 5–10 narių. Komandos sudėtis ir narių funkcijos tvirtinamos mokyklos vadovo įsakymu.				
	Veikimas kartu	Įsipareigojimas laikytis susitarimų	Komandos nariai išmano svarbiausius atnaujinamo UT principus. Komandos nariai turi atnaujinamo UT įgyvendinimo mokykloje viziją, supranta savo misiją, rengiantis įgyvendinti atnaujintą UT. Komandos nariai yra įsipareigoję veikti kartu, priimdami duomenimis grįstus sprendimus ir padėdami mokytojams įgyvendinti pokyčius pamokose				
Bendradarbiavimas	Dalyvavimas įgyvendinant pokytį	Kolegialus bendradarbiavimas	Komandoje veikiama kolegialiai, bendradarbiaujant tarpusavyje ir su mokyklos bendruomene. Komanda, kurdama atnaujinamo UT diegimo mokykloje strategiją, teikia informaciją ir gauna grįžtamąjį ryšį iš mokyklos bendruomenės. Komandos nariai konsultuojasi / bendradarbiauja su UT įgyvendinimo ir koordinavimo komanda savivaldybėje, švietimo skyriaus specialistais, švietimo pagalbos įstaigos specialistais, pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, kitų mokyklų komandomis.				
	Partneryščių įvairovė	Veikimas kartu	Komanda, bendradarbiaudama su socialiniais partneriais ir mokyklos bendruomene, randa geriausius sprendimus, kaip socialinį, ekonominį ir kultūrinį potencialą panaudoti įgyvendinant atnaujintą UT, bendradarbiaujant su socialiniais partneriais.				

Lyderystė ir pokyčio valdymas	Mokymo ir mokymosi sąlygos	Palankios aplinkos mokytojo darbui pagal atnaujintas BP kūrimas	Komandos veikimas orientuotas į palankios aplinkos mokytojo darbui pagal atnaujintas BP sukūrimą. Parengtos pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP gairės, kurios koreguojamos, atsižvelgiant į savivaldybės UT įgyvendinimo ir koordinavimo komandos teikiamas rekomendacijas. Sudarytos sąlygos vykdyti personalizuotą mokymą ir mokymąsi. Pasirinkta didaktinė strategija, deranti su mokyklos vertybėmis / filosofija, ugdyti mokinio kompetencijas dalyku.				
	Profesinis augimas, gerosios patirties sklaida	Pasirengimas darbui pagal atnaujintas BP	Suburtas kartu bendradarbiaujančių mokyklų mokytojų profesinės praktikos tinklas, padedantis plėtoti dirbti pagal atnaujintas BP reikalingas kompetencijas. Teikiama pagalba mokytojui išbandant / pradedant dirbti su atnaujintomis BP. Užtikrintas mokytojų kolegialus veikimas savivaldybės mokytojų, profesiniuose tinkluose ir / ar bendradarbiaujant su švietimo pagalbos įstaigomis gaunant ir teikiant grįžtamąjį ryšį apie darbą pagal atnaujintas BP. Komanda pastebi, remia ir viešina sėkmingas mokytojų praktikas dirbant pagal atnaujintas BP.				
Administravimas	Pedagogų kompetentingumas	Žmogiškųjų išteklių valdymas	Komandos vadovo atlikta pedagogų kompetencijų ir parengties dirbti su atnaujintomis BP analizė. Kiekvienam pedagogui sudarytos sąlygos tobulinti kompetencijas, reikalingas dirbti pagal atnaujintas BP. Kiekvienas pedagogas žino savo vaidmenį, jam keliamus uždavinius, deleguotas funkcijas įgyvendinant atnaujintas BP.				

	Išteklių paskirstymas	Materialiųjų išteklių valdymas	Atlikta turimų išteklių analizė ir jų panaudojimas bei pritaikymas darbui su atnaujintomis BP. Suplanuoti ir sukaupti ištekliai, reikalingi dirbti pagal atnaujintas BP. Numatytos ir suplanuotos papildomo finansavimo (papildomos projektinės lėšos, 1,2 proc. nuo GPM, spec. lėšos, mecenatų parama ir kt.) pritraukimo galimybės, užtikrinančios įvairesnes edukacines aplinkas ir edukacines priemones, efektyvų atnaujintų BP įgyvendinimą.				
Poveikis	Stebėsena, analizė	Mokinių pažanga	Atlikti mokinių jausenos mokykloje tyrimai, pradėjus dirbti pagal atnaujintas BP. Stebima mokinių asmeninė pažanga, mokytojui skiriant dėmesio jų kompetencijų ugdymui dalyku. Mokiniai tobulėja įvairiapusiškai – gerina dalyko išmanymą per ugdomas kompetencijas, tampa laisvai save išreiškiančiomis asmenybėmis.				
		Įsivertinimas diegiant atnaujintas BP	Sukurta pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP proceso stebėsena. Sistemingai analizuojami pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP proceso stebėsenos duomenys, priimami reikalingi proceso koregavimo sprendimai. Teikiama informacija savivaldybės švietimo padaliniui pagal bendrai nusistatytus stebėsenos ir analizės rodiklius, kuriais vadovaujantis bus vertinama atnaujintų BP diegimo sėkmė.				

REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. *Bakanauskienė, I. (2008). Personalo valdymas. Kaunas: VDU leidykla „Akademija“.*

2. *Bakonis, E. (2017). Ugdymo turinio kaita: kas lemia sėkmę? Švietimo problemos analizė,4(160).*

3. *Baršauskienė, V., Almonaitienė, J., Lekavičienė, R., Antinienė D. (2011). Žmonių santykiai organizacijose. Kaunas: KTU leidykla „Technologija“.*

4. *Bilbokaitė, R., Šedeckytė-Lagunavičienė, I. (2020). Institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijos. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/11/Veiklos-kokybes-isivertinimo-rekomendacijos-2020-11-16.pdf.*

5. *Bruzgelevičienė, R. (2020). Ugdymo turinio kūrimas mokyklos lygmeniu: galimybės ir iššūkiai. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/2793_e26054cf48af62cf2cc185a-84ac84685.pdf.*

6. *George, B., Sims, P. (2008). Tikroji kryptis: kaip tapti tikruoju lyderiu? Kaunas: Smaltijos leidykla.*

7. *Hargreaves, A., Fullan, M. (2019). Profesinis kapitalas. Ugdymo pertvarka kiekvienoje mokykloje. Vilnius: Eugrimas.*

8. *Harris, A. (2010). Pasidalytoji lyderystė mokykloje. Ateities lyderių ugdymas. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.*

9. *Havard, A. (2014). Dora lyderystė. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai.*

10. *Lambert, L. (2011). Lyderystės gebėjimai ir tvari mokyklų pažanga. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.*

11. *Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2019. Mokinių pasiekimų atotrūkis. Švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo aprūpinimo centras, 2020. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/tyrimai_ir_analizes/2019/B%-C5%ABkl%C4%97s%20ap%C5%BEvalga%202019_GALUTINIS.pdf.*

12. *Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2020. Švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo aprūpinimo centras, 2021. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/08/Svietimas-salyje-2020.pdf.*

13. *Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018. Gera mokykla. Švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo aprūpinimo centras, 2019. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/tyrimai_ir_analizes/SB_apzvalga_2018.pdf.*

14. *Marzano, R. J., Waters, T., McNulty, B. A. (2011). Veiksminga mokyklų lyderystė. Vilnius: UAB „Magistrai“.*

15. *Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra. Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybė. Metinis pranešimas 2018. Švietimo aprūpinimo centras, 2018. Prieiga per internetą: http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2019/04/Bendrojo-ugdymo-mokykl%C5%B3-veiklos-kokyb%C4%971-1.pdf.*

16. *Owen, J. (2008). Kaip būti lyderiu. Vilnius: Verslo žinios.*

17. *Pautienius, A., Butkienė, J., Navickaitė, J. (2011). Švietimo lyderystė. Vilnius: Mokyklų tobulinimo centras.*

18. *Robbins, P. S. (2007). Kaip vadovauti žmonėms. Visa tiesa, ir nieko, išskyrus tiesą. Vilnius: Tyto alba.*

19. *Senge, P., Cambron-McCabe N., Lucas T., Smith B., Dutton J., Kleiner, A. (2008). Besimokanti mokykla. Vilnius: The Book.*

20. *Šimanskienė, L., Seilius, A. (2009). Komandos: samprata, kūrimas, vadovavimas. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.*

21. *Slater, R. (2007). 29 Jacko Welcho lyderystės paslaptys. Vilnius: Alma Littera.*

22. *Tumlovskaja, J. (sudaryt.), Survutaitė, D. (sudaryt.), Gudaitė, L. (konsult., spec.). Projektas „Gera mokykla: nuo geros prie geresnės“: [elektroninis išteklis]: metodinės rekomendacijos planuojant ir organizuojant mokyklos įsivertinimą. Vilnius: Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/09/Projektas-Besimokantys-mokytojai-besimokantys-mokiniai-1.pdf.*

23. *West, M. A. (2011). Efektyvus komandinis darbas. Kaunas: Poligrafija ir informatika.*

24. *Targamadzė, V. (2010). Alternatyvios mokyklos naratyvo kontūro brėžtis. Vilnius: Vilniaus universitetas.*

Aktualių teisės aktų sąrašas

1. *Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.*

2. *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.*

3. *Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas.*

4. *Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745 „Dėl valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.*

5. *Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos nuostatų“.*

6. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“.*

7. *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“.*

8. *Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. V-1317 „Dėl bendrųjų programų atnaujinimo gairių patvirtinimo“.*

Naudingos nuorodos

1. *https://www.nsa.smm.lt*

2. *https://www.mokykla2030.lt*

3. *http://www.svietimonaujienos.lt*

4. *https://mokytojotv.emokykla.lt*

PRIEDAI

1. Kaip veikti diegiant atnaujintas BP.
2. Atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komanda.
3. Kaip švietimo padaliniui pasirengti atnaujintų bendrųjų programų BP diegimui.
4. Atnaujintų bendrųjų programų diegimas: švietimo pagalbos įstaigų vaidmuo.
5. Kaip mokyklos vadovui pasirengti atnaujintų BP diegimui mokykloje.
6. Dėmesys kiekvieno mokinio mokymuisi ir pažangai (įtrauktis diegiant atnaujintas BP).
7. Veikimas kartu su socialiniais partneriais įgyvendinant atnaujintą ugdymo turinį.

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

KAIP VEIKTI DIEGIANT ATNAUJINTAS BP?

Žingsniai savivaldybėje pagal K. Levino *Pokyčio valdymo* modelį

KAS YRA BP?

Bendrosios programos (BP) – nacionalinio lygmens ugdymo turinį reglamentuojantis dokumentas, padedantis siekti Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatytų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo tikslų.

Bendrosiose programose apibrėžiami siektini ugdymosi rezultatai, nusakomos mokymo ir mokymosi turinio apimtys, detalizuojami ugdymo rezultatų pasiekimų lygių požymiai.

Ugdymo turinio atnaujinamas (UTA) grįstas švietimo būklės analize. **Atnaujinimo tikslas** – užtikrinti aukštesnę bendrojo ugdymo kokybę.

Bendrųjų programų atnaujinimo kryptys:

- Stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą.
- Sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukštesnį rezultatą, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus, dalykų turiniu ugdant kompetencijas.

Jau parengti pradinio ir pagrindinio Bendrųjų programų projektai, ruošiamasi vidurinio ugdymo turinio atnaujinimui. **2021 – 2022 m. m.** programos bus išbandomos mokyklose, **2022 – 2023 m. m.** – diegiamos.

KODĖL ATNAUJINAMOS BP?

KAS PADARYTA?

BENDRIEJI BP DIEGIMO ETAPAI

ATŠILDYMAS

- Sukurti palankią **aplinką** atnaujintų BP diegimui.
- Kurti profesinės praktikos tinklus, rengiantis tobulinti **kompetencijas**, reikalingas dirbti pagal atnaujintas BP.
- **Planuoti** ir **kaupti** išteklius, reikalingus mokykloms.
- **Koordinuoti** mokytojų reakcijas.

PERĖJIMAS

- **Kolegialus** pasirengimas dirbti pagal atnaujintas BP mokytojų profesiniuose tinkluose ir grįžtamasis ryšys iš mokytojų, išbandančių atnaujintas BP.
- Vadovų **lyderystė**, **atsakomybė** ir operatyvus proceso **valdymas**, teikiant visapusišką paramą mokytojams.
- Mokytojų **bendras profesinis mokymasis** veikiant ir refleksija.
- Ugdymo proceso pagal atnaujintas BP **sistemos kūrimas**.

UŽŠALDYMAS

- Ugdymo proceso pagal atnaujintas BP kokybės **stebėsena** ir jos **užtikrinimas**.
- **Patirties** dirbant pagal atnaujintas BP viešinimas ir gerosios praktikos sklaida.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

ŠVIETIMO SKYRIAI

Diegimo etapai juose:

- **Informuoti mokyklų vadovus ir bendruomenes, kodėl UTA yra reikalingas.**
- **Įkvėpti ir įgalinti mokyklų vadovus telkti mokytojus taikyti atnaujintas BP.**
- **Priimti strateginius sprendimus dėl atnaujintų BP taikymo, įvertinant savivaldybės socialinį, kultūrinį potencialą.**
- **Nuolat informuoti vietos politikus ir bendruomenę dėl sprendimų priėmimo nacionaliniu lygmeniu.**

- **Suburti atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komandą savivaldybėje.**
- **Nuosekliai įgyvendinti sutartus strateginius sprendimus savivaldos lygmeniu.**
- **Kurti ir diegti atlyginimo ir motyvacinę sistemą, kuri skatintų dirbti pagal atnaujintas BP.**
- **Operatyviai veikti kartu su mokyklų vadovais, suvaldant atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo iššūkius.**

- **Sukurti optimalią darbo pagal atnaujintas BP stebėsenos sistemą.**
- **Išskirti darbo pagal atnaujintas BP sėkmes mokyklose ir inicijuoti jų sklaidą savivaldybės, regiono ir šalies mastu.**

KAS ĮKVĖPTŲ

- Mokyklų vadovų palaikymas ir aktyvus veikimas kartu įveikiant iššūkius.
- Vietos savivaldos politikų nuoseklumas priimant strateginius UTA įgyvendinimo sprendimus.
- Mokymai švietimo skyrių specialistams plėtojant atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo administravimo kompetencijas.

KAS STABDYTŲ

- Atsakomybių ir atskaitomybių gausa.
- Mažas specialistų skaičius.
- Neigiamos mokyklų vadovų ir mokytojų nuostatos pertvarkos atžvilgiu.

ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGOS

Ką daryti jose:

- **Dalyvauti rengiant strateginius savivaldybės susitarimus dėl darbo pagal atnaujintas BP.**
- **Padėti švietimo skyriui surinkti mokytojų komandą savivaldybėje, kuri įgyvendintų ir koordinuotų atnaujintą ugdymo turinį.**
- **Telkti savivaldybės mokytojų dalykininkų bendruomenes kartu rengtis dirbti pagal atnaujintas BP.**
- **Konsultuoti mokyklų vadovus ir mokytojus sprendžiant metodinius klausimus.**
- **Kryptingai teikti mokykloms informaciją dėl BP atnaujinimo metodinių sprendimų.**

- **Teikti organizacinę pagalbą atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komandai.**
- **Koordinuoti ir teikti metodinę pagalbą mokykloms, kurios, naudodamos socialinį ir kultūrinį potencialą, kuria unikalų UT.**
- **Organizuoti savivaldybės mokytojų profesinių ir dalykinių kompetencijų tobulinimo mokymus pagal atnaujintų BP reikalavimus.**
- **Koordinuoti bendrą mokytojų dalykinių ir metodinių problemų sprendimą savivaldybėje, pradėjus dirbti pagal atnaujintas BP.**

- **Atpažinti ir kaupti sėkmingą metodinę praktiką dirbant pagal atnaujintas BP ir laiduoti jos prieinamumą visiems savivaldybės mokytojams.**
- **Skleisti profesinės sėkmės pavyzdžius dirbant pagal atnaujintas BP, regiono ir šalies mastu.**

KAS ĮKVĖPTŲ

- Kryptingas ir nuoseklus veikimas kartu savivaldybėje (politikai – švietimo skyrius – Pagalbos mokyklai tarnyba – mokyklos).
- Savivaldybės mokytojų metodinių grupių palaikymas ir aktyvus veikimas rengiantis dirbti pagal atnaujintas BP.
- Švietimo pagalbos įstaigų darbuotojų vadybinių ir andragoginių kompetencijų stiprinimas.
- Pagalbos mokyklai tarnybų darbuotojų mokymai pasirengimui dirbti pagal atnaujintas BP.

KAS STABDYTŲ

- Mokyklų vadovų nepritarimas nuolatinei kaitai švietime.
- Mažas metodininkų / specialistų, dirbančių su mokytojais skaičius.
- Nepakankamas atnaujintų BP diegimo procesų išmanymas.
- Įprotis tradiciškai organizuoti mokytojų kvalifikacijos tobulinimo renginius, nesigilinimas į mokytojų didaktinių kompetencijų tobulinimo naujoves.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

MOKYKLŲ VADOVAI

Kaip elgtis Jiems:

- **Įkvėpti mokytojus BP taikymui.**
- **Atlikti pasirengimo analizę, susitarti dėl strateginių veikimo krypčių, susijusių su atnaujintų BP įgyvendinimu, modeliuoti pokyčio stebėsenos rodiklių sistemą.**
- **Remti mokytojų iniciatyvas dalyvauti UTA procesuose / mokymuose savivaldybės ir šalies mastu.**
- **Nuolat informuoti mokyklos bendruomenę apie atnaujintų BP diegimo žingsnius.**

- **Suburti atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo ir koordinavimo komandą mokykloje.**
- **Įgalinti mokytojus kartu kurti unikalų ugdymo turinį pagal atnaujintų BP rekomendacijas.**
- **Taikyti kolegialaus grįžtamojo ryšio technikas, reguliariai su mokytojais reflektuoti, kokia atnaujintų BP diegimo situacija mokykloje.**
- **Remiantis darbo pagal atnaujintomis BP stebėsenos duomenimis, operatyviai padėti mokytojams rasti problemų sprendimus.**
- **Motyvuoti ir skatinti mokytojus, kurie sėkmingai taiko atnaujintas BP.**

- **Įgalinti mokytojus atpažinti ir dalintis sėkminga praktika su kolegomis.**
- **Dalintis mokyklos sėkmingo darbo pavyzdžiais pagal atnaujintas BP savivaldybės, regiono ir šalies mastu.**

KAS ĮKVĖPTŲ

- Savivaldybės rekomenduojamas pasirengimo ir atnaujintų BP įgyvendinimo planas – strategija.
- Savivaldybės Švietimo pagalbos įstaigos mokyklai skirtas konsultantas.
- Bendradarbiavimo kultūros su kitais savivaldybės mokyklų vadovais kūrimas ir palaikymas.
- Mokyklų vadovų kompetencijų tobulinimas diegiant atnaujintas BP ir pokyčių valdymo srityje, renginiai inicijuojami savivaldybės / šalies mastu.

KAS STABDYTŲ

- Neapibrėžta ir nekonkreti savivaldybės švietimo politikų ir administratorių pozicija.
- Finansų stoka.
- Informacijos apie UTA trūkumas. Nepakankamos vadovų kompetencijos darbo pagal atnaujintas BP klausimais.
- Mokytojų nepritarimas nuolatinei kaitai švietime.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO IR KOORDINAVIMO KOMANDA

Kaip ir kokią ją suformuoti savivaldybėje?

KODĖL ATNAUJINAMAS UGDYMO TURINYS?

Ugdymo turinio atnaujinimas (UTA) grįstas švietimo būklės analize. **Atnaujinimo tikslas** – užtikrinti aukštesnę bendrojo ugdymo kokybę.

Bendrųjų programų (BP) atnaujinimo kryptys:

- Stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą.
- Sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukštesnį rezultatą, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus, dalykų turiniu ugdant kompetencijas.

KAS PADARYTA?

Jau parengti **pradinio** ir **pagrindinio ugdymo Bendrųjų programų projektai**, ruošiamasi vidurinio ugdymo turinio atnaujinimui.

KAS NUMATOMA?

2021 – 2022 m. m. programos bus išbandomos mokyklose, **2022 – 2023 m. m**. – diegiamos. Nuo 2021 m. sausio numatomi **įvairūs informaciniai renginiai bei mokymai,** skirti savivaldybių atstovams pasiruošti atnaujintų BP diegimui.

KOMANDOS SAVIVALDYBĖJE MISIJA:

- atlikti vietos išteklių ir galimybių **analizę** bei pasirengti dirbti pagal **atnaujintas BP**;
- parengti savivaldybės **veiksmų** ir **priemonių planą**, skirtą sėkmingai pasiruošti atnaujintų BP diegimui;
- kartu su mokyklų bendruomenėmis ieškoti geriausių **sprendimų / susitarimų**, kaip, panaudojant **vietos socialinį** ir **kultūrinį potencialą**, atnaujintą turinį įgyvendinti pamokose;
- **telkti mokyklų vadovus** ruoštis ugdymo proceso iššūkiams, strategiškai skiriant dėmesį mokinio kompetencijų ugdymui mokomuoju dalyku;
- **telkti ir įgalinti savivaldybės mokytojus ,** jog profesiniuose tinkluose ruoštųsi tobulinti dalykines ir profesines kompetencijas, kurių reikia taikant atnaujintas BP;
- sistemingai **teikti informaciją** apie UTA vyksmą.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

KAIP FORMUOTI?

STATUSAS

Komandos sudėtis ir narių atsakomybės tvirtinamos Švietimo skyriaus vedėjo įsakymu.

KOMANDOS SUDĖTIS:

- administracijos švietimo padalinio vedėjas;
- švietimo pagalbos įstaigos vadovas;
- bendrojo ugdymo mokyklų vadovai ir pavaduotojai ugdymui.

ATSTOVAVIMAS:

- komandoje atstovaujama visų tipų mokykloms pagal įgyvendinamas Bendrąsias programas;
- į komandą kviečiami mokyklų, kurių pertvarka nenumatyta artimiausius penkerius metus, vadovai;
- komandoje dalyvauja tos pačios mokyklos direktorius ir pavaduotojas ugdymui.

KAIP VEIKTI?

KAS PADĖTŲ

- švietimo politikai;
- savivaldybės Švietimo tarybos pirmininkas / atstovas;
- kitų savivaldybės administracijos skyrių vadovai ir specialistai;
- savivaldybės administracijos švietimo padalinio specialistai;
- švietimo pagalbos įstaigos metodininkai ir specialistai;
- savivaldybės mokytojų metodinių grupių pirmininkai;
- kitų savivaldybės administracijos skyrių vadovai ir specialistai;
- tėvų ir mokinių atstovai.

VEIKIMO PRINCIPAI

- įsipareigojimas kaitai;
- viešumas;
- sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklomis;
- veikimas drauge, susitarimų kultūra;
- duomenimis grįsti sprendimai;
- refleksija.

INFORMACIJA

Visą informaciją apie **Ugdymo turinio atnaujinimo** bei **diegimo procesus** rasite internetiniame puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

KAIP ŠVIETIMO PADALINIUI PASIRENGTI ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ (BP) DIEGIMUI?

Klausimai, į kuriuos reikia atsakyti prieš pradedant įgyvendinti **atnaujintas BP** savivaldybės mokyklose:

KODĖL:

- **reikia** parengti savivaldybės komandos veikimo planą?
- **reikia** teikti duomenis / informaciją apie pasirengimą ir atnaujintų BP įgyvendinimą savivaldybėje?

KAS:

- **pristato** savivaldybės politikams ugdymo turinio pokyčius?
- **nustato** atsakomybes (visais lygmenimis: nuo švietimo padalinio iki mokytojo)?
- **kuria** komunikavimo strategiją savivaldybėje?
- **įgyvendina** (dirba, pirmieji išbando) atnaujintas BP savivaldybėje?
- **organizuoja** mokymus mokyklų komandoms ir mokytojams?
- **konsultuoja**, teikia metodinę pagalbą?
- **nustato kriterijus**, rodiklius, pagal kuriuos vertinamas procesas?
- **renka** duomenis ir atlieka jų analizę, priima pokyčio valdymo sprendimus ugdymo procese?

KAIP:

- **atrasti** individualų Ugdymo turinio atnaujinimo komandos veikimo modelį ir dirbti savo ritmu?
- **bus** motyvuojami švietimo padalinio darbuotojai?
- **švietimo** padalinys pagelbės savivaldybės mokyklų vadovams?
- **dažnai** vyks susitikimai su mokyklų vadovais / mokyklų komandomis?
- **vyks** mokytojų profesinis pa(si)rengimas dirbti pagal atnaujintas BP savivaldybėje?
- **bus** motyvuojami pedagogai?
- **bus** viešinami pavyzdžiai dirbant pagal atnaujintas BP?

KOKIŲ:

- **savivaldybės** lygmens teisės aktų reikia, kad atnaujintų BP išbandymas / diegimas vyktų sklandžiai?
- **išteklių** trūksta savivaldybėje?

KĄ:

- **daro** (kokius švietimo sistemos administravimo / valdymo / lyderystės sprendimus priima ir įgyvendina) švietimo padalinys?
- **galima** būtų pakviesti į pagalbą pertvarkant ugdymo procesą pagal atnaujintas BP

KADA:

- **telkiamos** Ugdymo turinio atnaujinimo komandos savivaldybės mokyklose?
- **priimami** susitarimai dėl jų veikimo krypčių?
- **atliekama** visų turimų išteklių analizė savivaldybėje?
- **savivaldybės** / mokyklų / švietimo bendruomenė (-s) informuojamos apie atnaujintų BP diegimo žingsnius?

PASIRENGIMO ŽINGSNIAI

IŠTEKLIAI	SAVIVALDYBĖS KOMANDA
MOKYMASIS	SAVIVALDYBĖS KOMANDOS MOKYMAS(IS)
PASIRENGIMAS	SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ KOMANDŲ IR KITŲ DALYVAUJANČIŲJŲ MOKYMAS(IS)
VEIKIMAS	ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ DIEGIMO ETAPŲ NUMATYMAS IR ĮGYVENDINIMAS
STEBĖSENA	DUOMENŲ RINKIMAS IR ANALIZĖ
SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS	PROCESO KEITIMAS IR TOBULINIMAS
TVARUMO KŪRIMAS	TOLESNIŲ VEIKSMŲ NUMATYMAS

VEIKLOS SRITYS IR PASIRENGIMAS ATNAUJINIMUI

ŠVIETIMO PADALINIO VEIKLOS SRITYS DIEGIANT ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS

TEISĖS AKTŲ RENGIMAS

- Sprendimų, projektų ir pasiūlymų teikimas savivaldybės tarybos bei Švietimo komiteto nariams dėl pasirengimo dirbti pagal atnaujintas BP.
- Švietimo strategijos, švietimo programų ir veiklos planų rengimas.
- Administracijos direktoriaus įsakymų projektų rengimas.
- Galimybių paieškos veiksmingiau įgyvendinti atnaujintas BP, veiksmų numatymas strateginiuose planuose, kuriuos švietimo įstaigos derina su savivaldybe, kaip savininko teises įgyvendinančia institucija.
- Galimybių paieškos veiksmingiau įgyvendinti atnaujintas BP ir veiksmų numatymas švietimo įstaigoms rengiant metinius veiklos planus.

STEBĖSENA IR ANALIZĖ

- Mokyklų pažangos analizė prieš pasirengiant dirbti pagal atnaujintas BP.
- Pagrindinių rodiklių stebėsenos ir analizės, kuriais bus matuojama atnaujintų BP diegimo sėkmė, nustatymas.
- Mokytojų profesinių kompetencijų ir įgūdžių į(si)vertinimas rengiantis dirbti pagal atnaujintas BP. Turimų materialinių, žmogiškųjų išteklių analizė savivaldybės švietimo įstaigose.

PAGALBOS TEIKIMAS

- Mokyklų vadovų ir pedagogų telkimas diskutuoti apie atnaujintas BP.
- Metinių užduočių nustatymas švietimo padalinio specialistams, numatant pagalbos teikimą kuruojamoms mokykloms, joms rengiantis dirbti pagal atnaujintas BP.
- Galimybių paieška: kaip, kartu su mokyklomis, teigiama linkme keisti mokytojų nuostatas dėl ugdymo turinio reformos; kurti palankų profesinį mikroklimatą mokyklose, ruošiantis dirbti pagal atnaujintas BP.
- Sąlygų sudarymas mokytojams augti profesine prasme, ir tinkamai pasirengti dirbti pagal atnaujintas BP.

KITA VEIKLA

- Švietimo padalinio rekomendacijų teikimas, nustatant metines užduotis vadovams, susijusias su pasirengimu diegti atnaujintas BP.
- Atsakomybės prisiėmimas ir veikimas drauge.
- Sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklomis, Švietimo pagalbos įstaigomis.
- Bendradarbiavimas su miesto, rajono metodine taryba.
- Organizacinė-konsultacinė mokyklos kuratoriaus veikla.

KAS PADEDA PASIRENGTI BENDRŲJŲ PROGRAMŲ DIEGIMUI?

TURIMŲ IŠTEKLIŲ ANALIZĖ IR POREIKIO NUSISTATYMAS:

Mokyklų aprūpinimas ugdymo priemonėmis.

Pedagoginis personalas (mokytojai dalykininkai, pagalbos vaikui specialistai, kiti pedagoginiai darbuotojai).

TEISĖS AKTŲ PARENGIMAS, SUSITIKIMŲ IR PASITARIMŲ PLANAVIMAS:

Planavimo dokumentai.

Teminiai susitikimai, pasitarimai su mokyklų vadovais.

STEBĖSENA IR ANALIZĖ:

Nustatyti pagrindiniai stebėsenos ir analizės rodikliai, kuriais matuojama sėkmė.

Mokinių pasiekimų analizė pradėjus dirbti pagal atnaujintas BP.

PASIRENGIMAS DIEGTI BP:

Diegimo etapų nustatymas.

Motyvavimo mechanizmų sukūrimas savivaldybėje.

PAGALBOS ORGANIZAVIMAS MOKYKLOMS:

Mokyklų vadovų telkimas diskutuoti apie atnaujintasBP.

Mokyklos kuratoriaus pagalba organizavimo-konsultavimo klausimais.

BENDRADARBIAVIMAS:

Bendradarbiavimas su Švietimo pagalbos įstaigomis, mokyklų komandomis, bendri susitarimai.

Atsakomybės prisiėmimas ir veikimas drauge.

SĖKMĖS VEIKSNIAI:

ADMINISTRAVIMAS
STEBĖSENA IR PROCESO

VADYBA
PLANAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

LYDERYSTĖ
VEIKIMO ATEIČIAI ĮPRASMINIMAS

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ DIEGIMAS:

ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGŲ VAIDMUO

KARTU KURKIME PALANKIĄ PROFESINIO TOBULĖJIMO APLINKĄ, KURI ĮGALINA MOKYTOJUS IR ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTUS DIRBTI PAGAL **ATNAUJINTAS BP.**

B | P

K O D Ė L ?

Priežasčių suvokimas:

- įvardijami esminiai ankstesnio ir atnaujinto ugdymo turinio skirtumai;
- kaip jie keičia mokytojų profesinę veiklą?
- kokių naujų kompetencijų mokytojams reikia įgyti?

K A S ?

Veikimas kartu:

- Švietimo skyrius + Švietimo pagalbos įstaiga;
- Mokykla + Švietimo pagalbos įstaiga;
- Švietimo pagalbos įstaiga + Švietimo skyrius + Mokykla;

K A I P ?

Veikimo kryptys:

- pasirengimas teikti naujos kokybės kvalifikacijos tobulinimo paslaugas įstaigos viduje;
- mokytojų profesinio tobulėjimo poreikio analizė dirbti pagal atnaujintas bendrąsias programas;
- naujo profesinio mokymosi modelio bendrakūra;
- susitarimai dėl grįžtamojo ryšio, bendros procesų stebėsenos sistemos, rodiklių.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

KAS PADĖTŲ KEISTI SITUACIJĄ?

MOKYTOJŲ PROFESINIO MOKYMOSI MODELIAI

„Profesinio augimo modelių įvairovė, skirta mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų profesiniam tobulėjimui“ - Kenedy, A. (2015)

SISTEMINIS
- Nukreiptas į profesinę transformaciją bei mokyklos kaitos procesą.
- Remiasi partneryste tarp mokyklų, tyrėjų, ir kt. siekiant sisteminio pokyčio.

VEIKLOS TYRIMAS
- Dalyviai tampa tyrėjais, kaitos projektuotojais ir jos įgyvendintojais.
- Dalyviai – aktyvūs. Tyrimas – jų „produktas“.
- Skatina aptarti svarbius klausimus, susijusius su praktika.

TRANSFORMACIJA

PRAKTIKŲ BENDRUOMENĖ
- Siejama bendros veiklos.
- Ieško bendro veiklos supratimo.
- Individualiu žinojimu kuria pridėtinę vertę bendram naujam išmanymui bei praktikai.
- Skatina pasidalytąją lyderystę.

KONSULTUOJAMASIS UGDYMAS / MENTORYSTĖ
- Konsultuojamasis ugdymas – kolegiškas santykis, bendras mokymasis.
- Mentorystė – profesinė draugystė, konsultavimas, kai vienas – įgijęs daugiau patirties.
- Atsižvelgiama į konkretų kontekstą.

PROFESINĖS KOMPETENCIJOS ŪGTIS

KASKADINIS MODELIS
- Apmokyti mokytojai perduoda įgytas žinias kolegoms.
- Orientuojamasi į žinių bei įgūdžių perteikimą, bet ne nuostatų ir vertybių ugdymą.
- Ieškoma atsakymo į klausimus „kas“ ir „kaip“, bet ne „kodėl“.

SEMINARINIS MOKYMASIS
- Besimokantieji – pasyvūs.
- Atsietas nuo mokytojui aktualaus konteksto.
- Tinkamas naujoms žinioms perteikti, nesiejant jų su kontekstu.

ŽINIŲ PERTEIKIMAS

DIDĖJANTI PROFESINĖ AUTONOMIJA

INTENSYVUS PASIRENGIMO TEIKTI PASLAUGAS PROCESAS

1.PLANAVIMAS
- Mokyklų poreikių analizė.
- Diskusija savivaldybės komandoje dėl kvalifikacijos tobulinimo prioritetų.
- Susitarimų įtvirtinimas.
- Įstaigos veiklos plano parengimas, pagal sutartus prioritetus ir mokyklų poreikius.
- Įgyvendinamos veiklos vertinimo plano parengimas (siekiant dermės su savivaldybės komandos sprendimais).

2.VEIKIMAS
- Plano įgyvendinimas (diegiami nauji mokytojų profesinio mokymosi modeliai), laikantis susitarimų.
- Sisteminga dvipusė komunikacija, teikiant / gaunant grįžtamąjį ryšį. Dalijimasis sėkmės praktikomis.

3.ĮSIVERTINIMAS
- Veiklos stebėsena pagal sutartus kriterijus, refleksija.

4.TOBULINIMAS
- Visų įstaigos veiklų procesų tobulinimas, atsižvelgiant į duomenimis.

SVARBU:
- Mokymasis, kuris padeda spręsti konkrečias / aktualias situacijas.
- Kolegiškas bendravimas ir bendradarbiavimas.
- Grįžtamojo ryšio gavimas.

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

KAIP MOKYKLOS VADOVUI PASIRENGTI ATNAUJINTŲ BP DIEGIMUI MOKYKLOJE?

KLAUSIMAI, Į KURIUOS REIKIA ATSAKYTI PRIEŠ PRADEDANT MOKYKLOJE ĮGYVENDINTI ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS (BP)

Tikslų ir konteksto nustatymas

- Kodėl reikia įgyvendinti atnaujintas BP?
- Kokia mokyklos vidinė situacija ir ugdymo kontekstas (SEK)?
- Kokių pokyčių sukels atnaujintų BP įgyvendinimas?

Atnaujintų BP įgyvendinimo turinys

- Kaip bus vykdomas atnaujintų BP diegimas?
- Ko reikia, kad procesą lydėtų sėkmė?

Kas ir kada vyks

- Kiek laiko truks parengiamieji darbai?
- Kada tikimasi pirmosios sėkmės? Kokie veiksniai ją parodys?

Praktiniai klausimai

- Kokius organizacinius klausimus reikia spręsti?
- Kokių įgyvendinimo sprendimų reikia?

Finansavimas

- Kiek ir kokių papildomų išteklių pareikalaus pasirengimas diegti atnaujintas BP?

Partnerystės

- Kas yra potencialūs mokyklos partneriai, kurie padėtų pasirengti dirbti su atnaujintomis BP?
- Koks jų vaidmuo?
- Kaip bus vykdomas partnerysčių koordinavimas?

Ugdymo priemonės

- Kokiomis esamomis ugdymo priemonėmis galima pasinaudoti diegiant atnaujintas BP?
- Kokių reikėtų naujų priemonių?

Komunikacija

- **Vidinė**: kaip sklis informacija tarp mokyklos komandos narių ir mokytojų?
- **Išorinė**: ką, kaip, kada pateikti / atsiskaityti steigėjui / Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai / socialiniams partneriams?

Tolimesnis veikimas

- Kaip ir kada bus atliekama atnaujintų BP diegimo stebėsena?
- Kokie aspektai bus vertinami? Kodėl?
- Kas ir kada atliks surinktų duomenų analizę? Kas priims tobulinimo sprendimus?
- Koks tolesnis veikimas – kokie kiti žingsniai?

MOKYKLOS KOMANDOS VEIKIMAS

KAS? KAM? SU KUO?

Tikslinės atnaujintų BP diegimo komandos sudarymas.

Komandos narių vaidmenys ir atsakomybės sritys.

Komandos narių požiūriai į atnaujintų BP diegimą mokykloje.

Požiūrių įvairovės panaudojimas sėkmingam atnaujintų BP diegimui.

KODĖL?

Pedagogų motyvacija ir interesai.

Lūkesčiai, kuriuos patenkins atnaujintų BP diegimas.

Pagrindiniai atnaujintų BP diegimo mokykloje siekiai.

Finansavimo galimybės.

KAIP?

Organizavimo ir dalyvavimo procesų numatymas. Priemonės.

KADA?

Atnaujintų BP diegimo mokykloje laiko etapų numatymas.

KUR?

Mokyklos konteksto analizė.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

MOKYKLOS VADOVAS

STRATEGINIS PLANAVIMAS

- Plėtoja ir palaiko atnaujintų BP diegimo viziją.
- Iškelia aiškius ir pasiekiamus atnaujintų BP diegimo tikslus ir uždavinius.

- Stebi ir vertina atnaujintų BP diegimo procesą.
- Priima sprendimus, susijusius su pasirengimu taikyti atnaujintas BP, ir veiklos tobulinimo sprendimus.

- Suteikia atnaujintų BP diegimo kryptį ir vadovauja mokyklos komandai.
- Užtikrina efektyvų komunikavimą mokyklos BP diegimo komandos viduje bei su išorės partneriais, ir savalaikį sprendimų priėmimą diegiant atnaujintas BP.

VALDO ATNAUJINTŲ BP DIEGIMO PROCESĄ MOKYKLOJE:

- formuoja komandą;
- užtikrina tinkamus komandos narių įgūdžius ir žinias;
- skatina efektyvų komandos bendradarbiavimą;
- teikia tinkamą informaciją ir konsultacijas;
- inicijuoja sprendimų priėmimą;
- organizuoja mokymus;
- prižiūri veikimo procesus;
- teikia asmeninę paramą.

VALDO INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS PROCESUS:

- vertina vidinį potencialą ir informaciją;
- organizuoja kokybišką ir savalaikę informacijos sklaidą, susijusią su atnaujintų BP diegimo procesu mokykloje.

VALDO IŠORINIUS RYŠIUS:

- palaiko ryšį su steigėjo komanda;
- palaiko ryšį su kitomis mokyklomis ir jų komandomis;
- atstovauja mokyklos komandai kitų komandų tinklaveikoje.

VALDO MATERIALINIUS IŠTEKLIUS:

- kuria aiškius atnaujintų BP diegimo mokykloje standartus;
- stebi atnaujintų BP diegimo procesų apimtis ir kokybę;
- diegia patobulinimus;
- nustato aiškius ir realius tikslus;
- efektyviai valdo laiką;
- planuoja išteklius.

***Visi mokyklos pedagogai prisiima atsakomybę vykdyti savo įsipareigojimus ir ruošiasi ugdymo procese taikyti atnaujintas BP.**

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

DĖMESYS KIEKVIENO MOKINIO MOKYMUISI IR PAŽANGAI

ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ (BP) DIEGIMO IR ĮTRAUKTIES STIPRINIMO DERMĖ MOKYKLOJE

ĮSIPAREIGOJIMAS ATEIČIAI

- Padėti kiekvienam besimokančiajam tapti brandžia asmenybe, realizuoti savo galias ir kurti bendrą ateitį, grindžiamą asmens, visuomenės ir planetos gerove.
- Išmokyti formuluoti aiškius tikslus, įžvelgti naujovių taikymo galimybes ir kompleksinius sudėtingų problemų sprendimus.

DARNAUS VYSTYMOSI SIEKIS

- Užtikrinti galimybes įgyti žinių, plėtoti gebėjimus, vertybines nuostatas, reikalingas kuriant taikias, sveikas ir tvarias bendruomenes.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO POKYČIAI NUO 2024 METŲ RUGSĖJO

TEISINĖS PRIELAIDOS – atvirai ir teisingai kurti kiekvieno mokinio ugdymosi poreikius atliepiančią mokyklą, kurioje:

- ženkli ugdymo kokybė;
- didesnis psichologinis saugumas;
- geresnės darbo sąlygos mokytojams;
- mažėjantis specialiųjų mokyklų skaičius;
- bendrojo ugdymo (BU) mokyklų finansinis skatinimas ugdyti negalią ar specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius (SUP) mokinius;
- tinkamesnės mokytojų kompetencijos ugdyti SUP mokinius.

BP ATNAUJINIMO PASKIRTIS:

- stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą;
- sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukštesnį rezultatą, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus, dalykų turiniu ugdant kompetencijas;
- stiprinti asmens vertybinių nuostatų, socialinių ir emocinių gebėjimų, pasitikėjimo savo galiomis, atsparumo, kūrybiškumo ugdymą;
- įtraukti sistemingą pasitikėjimo, pagarbos ir tolerancijos kitokiai nuomonei, kultūrų įvairovei, tautinės savimonės, pilietiškumo, demokratinio dialogo kultūros ir darnios plėtros nuostatų ugdymą;
- sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus;
- mokomųjų dalykų turiniu ugdyti kompetencijas.

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

BENDRŲJŲ PROGRAMŲ KOKYBĖS KRITERIJAI

- Vertybinis kryptingumas;
- reiklumas;
- kontekstualumas;
- dinamiškumas;
- sutelktumas;
- nuoseklumas;
- integralumas;
- dermė.

- Lygios galimybės;
- atvirumas pokyčiams;
- teisė;
- dalyvavimas;
- pagarba įvairovei;
- bendruomenė;
- tvarumas;
- pasitikėjimas;
- sąžiningumas;
- drąsa;
- džiaugsmas;
- empatija;
- meilė;
- optimizmas ir tikėjimas;
- grožis.

ĮTRAUKIOJO UGDYMO VERTYBĖS

NUOSTATOS, KURIOS SVARBIOS MOKYTOJUI, UGDANČIAM KIEKVIENO MOKINIO KOMPETENCIJAS KLASĖJE

- mokyklos bendruomenė ir socialinė aplinka gali padėti stiprinti besimokančiųjų savivertę;
- mokytojas atsakingas už kiekvieno savo mokinio mokymąsi; būtina identifikuoti kiekvieno besimokančiojo stiprybes ir potencialą, geras mokytojas geba mokyti visus;
- mokymo principai visiems vienodi, specifinių technikų nedaug; kiekvienas mokinys gali mokytis ir pasiekti jo galimybes atitinkantį rezultatą.

VEIKIMAS DRAUGE KIEKVIENO MOKINIO ĮTRAUKČIAI, RENGIANTIS DIRBTI PAGAL ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS

MOKYKLOS UGDYMO TURINIO ATNAUJINIMO (UTA) KOMANDA

- Ugdymo organizavimas: bendrojo ir specialiojo ugdymo sistemų siejimas.
- Bendro požiūrio, skirto kiekvieno mokinio mokymuisi ir problemų sprendimui, formavimas.
- Mokyklos ir Švietimo pagalbos įstaigos veikimas drauge.
- Bendradarbiavimas su kitomis mokyklomis ir paramos / pagalbos mokyklai organizacijomis.

MOKYKLOS VAIKO GEROVĖS KOMISIJA

- Pagalbos vaikui teikimo modelis / struktūra.
- Paramos mokiniams ir mokytojams sistema.
- Pagalba mokiniui, jei kyla mokymosi sunkumų ir šalinant dalyvavimo ugdyme kliūtis.
- Specialistų ir mokytojų veikimas komandomis.

VADYBINIŲ SPRENDIMŲ KRYPTYS

ATSAKINGA IR ĮSIPAREIGOJUSI LYDERYSTĖ

Kurti įtraukiojo ugdymo kultūrą, politiką ir praktiką visais lygmenimis:

- mokant ir mokantis;
- neformaliosiose veiklose;
- bendraujant mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams.

POŽIŪRIS Į ASMENĮ IR UGDYMĄ

- Matyti kiekvieną vaiką kaip asmenybę ir ją pripažinti;
- atskleisti kiekvieno mokinio potencialą.

MOKYMĄSI ĮGALINANTI APLINKA

Kurti kiekvienam saugią, priimančią aplinką, suteikiant pagalbą, skatinant individualumą ir saviraišką.

DIFERENCIJUOTAS, INDIVIDUALIZUOTAS, PRITAIKYTAS UGDYMAS

Sutarti, kaip, drauge veikiant mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams, padėti kiekvienam mokiniui pasiekti aukštesnį rezultatą, dalykų turiniu ugdant jo kompetencijas.

PRIEINAMUMAS

Užtikrinti visų išteklių, informacijos ir aplinkų prieinamumą kiekvienam besimokančiajam.

IŠTEKLIŲ VALDYMAS

- Efektyviai valdyti ir paskirstyti esamus išteklius.
- Racionaliai planuoti ir naudoti lėšas naujų priemonių įsigijimui.
- Galimybė jais naudotis kiekvienam mokiniui, klasei, mokytojui.

MOKYTOJUI SVARBIOS KOMPETENCIJOS, KAD KLASĖJE BŪTŲ UGDOMAS KIEKVIENAS MOKINYS

- Bendradarbiavimas ir darbas komandoje.
- Bendrųjų ir specifinių vaiko raidos dėsningumų išmanymas.
- Įtraukiojo ugdymo strategijų išmanymas ir taikymas.
- Mokymosi strategijų įvairovės išmanymas.
- Skirtingų mokymo modelių ir galimų ugdymo technologijų įvaldymas ir taikymas.
- Pozityvaus elgesio palaikymo strategijų išmanymas ir taikymas.
- Gebėjimas suasmeninti, individualizuoti ir pritaikyti ugdymo turinį kiekvienam besimokančiajam.

ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO KELIAS IKI KIEKVIENO MOKINIO

TIKSLAI
Kokiais veiksmais siekiama?

UGDYMO TIKSLAS
Ko siekiama?

METODAI
Kaip siekiama?

IŠTEKLIAI
Kas panaudojama?

MOKINIO GALIMYBĖS

ATNAUJINTOS BP

MOKINIO PAŽINIMAS

- **Poreikiai** *Ko mokiniui reikia?*
- **Asmeninės savybės, polinkiai ir interesai**
- **Kompetencijos** *Ką mokinys gali?*

PAŽANGA
Ko pasiekta? Kokie tolimesni žingsniai?

SAVIVALDYBĖS VEIKIMAS ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ DIEGIMO IR ĮTRAUKTIES PROCESŲ DERMĖS UŽTIKRINIMUI :

ŠVIETIMO SKYRIUS	ŠVIETIMO PAGALBOS ĮSTAIGA
NUOSTATOS	
Visus priimančios ir bendradarbiaujančios bendruomenės kūrimas.	
SUSITARIMAI	
Aiški vizija gerinant įtraukųjį ugdymą savivaldybės mokyklose.	Įtraukiojo ugdymo idėjos užfiksuotos įstaigos dokumentuose.
VEIKIMAS	
• Iškeliami aiškūs strateginiai tikslai, kurie skatina mokyklas veikti kartu. • Inicijuojami pokyčiai mokyklose, siekiant įgyvendinti atnaujintas Bendrąsias programas ir įtraukųjį ugdymą. • Visokeriopos pagalbos teikimas gerinant mokymą ir mokymosi aplinkas mokyklose. • Bendradarbiavimas su mokyklomis ir socialiniais partneriais. • Tikėjimas ir pasitikėjimas kiekviena mokykla, jos sėkme ir pažanga. • Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo patirties sklaida savivaldybės mokyklose.	• Kolegialus mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas, kvalifikacijos tobulinimas(is), siekiant (į)valdyti ugdymo metodus, mokymo strategijas. • Mokinių SUP įvertinimas, rekomendacijų teikimas, kad ugdymas(is) vyktų kuo kryptingiau. • Bendradarbiavimas su ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijomis, kitomis įstaigomis, sprendžiant mokinių ugdymosi ir elgesio klausimus. • Bendradarbiavimas su ugdymo įstaigomis įgyvendinant prevencines ir ankstyvosios intervencijos programas. • Vaikų, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas ir konsultavimas.

SKATINTI IR PALAIKYTI MOKYKLŲ VADOVŲ, MOKYTOJŲ IR KITŲ ŠVIETIMO BENDRUOMENĖS NARIŲ INICIATYVAS ATNAUJINTŲ BENDRŲJŲ PROGRAMŲ DIEGIMO IR ĮTRAUKTIES PROCESŲ DERMĖS UŽTIKRINIMUI, DALYTIS ATSAKOMYBE SU MOKYKLA DĖL ĮTRAUKTIES ĮGYVENDINIMO REZULTATŲ.

Įtraukties klausimais konsultavo: dr. Lina Miltenienė, Vytauto Didžiojo universiteto docentė, Ana Pavilovič-Jančis ir Asta Lauciuvienė, Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo pagalbos departamento Įtraukties plėtros skyriaus specialiosios pedagogės

MOKYKLA 2030

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

VEIKIMAS KARTU SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS ĮGYVENDINANT ATNAUJINTĄ UGDYMO TURINĮ

KAIP BENDRADARBIAVIMAS SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS GALI PRATURTINTI UGDYMĄ PAGAL ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS PROGRAMAS (BP)?

- Veikiant kartu atsiranda galimybių plėtoti ir stiprinti bendradarbiavimą.
- Tinklaveika skatina kurti veiklų įvairovę, praturtinančią visų kompetencijų (socialinės ir emocinės, pažinimo, pilietiškumo, kūrybiškumo, kultūrinės ir komunikavimo) ugdymą.
- Veikiant kartu skatinamas socialinių partnerių domėjimasis ugdymo turinio ir proceso pokyčiais.

SOCIALINIŲ PARTNERYSČIŲ NAUDA

SOCIALINIAI PARTNERIAI

- Mokiniams atstovaujančios asocijuotos struktūros / organizacijos;
- tėvų atstovai ir / ar asocijuotos jų struktūros, nevyriausybinės organizacijos;
- asocijuotos verslo struktūros;
- kitos neformalųjį švietimą vykdančios organizacijos;
- vietos bendruomenės;
- aukštosios mokyklos.

SOCIALINĖ PARTNERYSTĖ GALĖTŲ PRATURTINTI UGDYMO PROCESĄ

MOKINIŲ / TĖVŲ ATSTOVAI, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS (NVO)

Dalyvauja ugdymo kokybės bendrakūroje.

VERSLO ATSTOVAI

Atveria įvairias erdves ugdymui už mokyklos ribų.

Dalijasi patirtimi su mokiniais ir mokytojais mokyklose ir konkrečiose darbo vietose.

Siūlo paramos įvairovę kuriant edukacines erdves ir priemones mokyklai.

JAUNIMO GRUPĖS, JŲ ATSTOVAI, NVO

Pilietinėmis, socialinėmis, kultūrinėmis iniciatyvomis stiprina kompetencijas, įgyvendina įvairius prasmingus sumanymus tiek formaliose, tiek ir neformaliose ugdymo veiklose.

KITOS ORGANIZACIJOS, VEIKIANČIOS ŠVIETIMO SEKTORIUJE

Padeda ir konsultuoja kuriant ugdymo aplinkas, kurios pritaikomos kiekvienam mokiniui.

Motyvuoja mokinius, skatina jų domėjimąsi karjera ir teikia profesinį konsultavimą.

VIETOS BENDRUOMENĖS

Veikia kartu įgyvendinant vietos bendruomenės projektus, iniciatyvas, stiprinančias mokinių kompetencijas, numatytas atnaujintose BP.

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS

Vykdo susitarimus, susijusius su pagalba mokyklai ir mokytojui, dalijasi akademiniu žinojimu ir tyrimų praktika.

Jaunųjų mokslininkų ir tyrėjų mokyklos padeda stiprinti mokinių kompetencijų raišką.

KITOS ĮSTAIGOS

Tokios įstaigos kaip bibliotekos, muziejai, kultūros, sporto, STEAM (gamtos mokslų, inžinerijos, technologijų, menų ir matematikos praktinis taikymas) ir kt. centrai
dalijasi informaciniais ir kt. ištekliais atnaujinto BP turinio realizavimui.

Siūlo unikalų edukacinį turinį ir veiklų, kuriomis praturtinamas ugdymas pagal atnaujintas BP.

Siūlo edukacinių programų ir veiklų, kuriomis įtvirtinamos / tobulinamos mokinių kompetencijos

Daugiau informacijos apie UTA – puslapyje MOKYKLA2030.LT

MOKYKLA 2030

SĖKMINGAS BENDRADARBIAVIMAS

SĖKMINGO BENDRADARBIAVIMO PRINCIPAI

- **Partneriškumas** (kiekvienos suinteresuotos pusės dalyvavimas ir abipusis sprendimų priėmimas).
- **Geranoriškumas** (bendravimas be išankstinių nuostatų, atvirumas idėjoms, kurios argumentuotai pateikiamos ir konstruktyviai aptariamos).
- **Pasitikėjimas** ir **sąžiningumas**, operatyvus dalijimasis informacija, veiklos viešumas.
- **Ilgalaikis veikimas kartu**, kuriant strateginius siekius ir juos įgyvendinant.

SĖKMINGO BENDRADARBIAVIMO PRIEMONĖS

- Sistemingas kiekvienos suinteresuotos pusės **informavimas** apie atnaujinamų BP diegimo žingsnius ir situaciją mokykloje / savivaldybėje.
- **Diskusijos**, kurių metu vyksta partnerių įsitraukimo galimybių paieška.
- ***Ad hoc*** (*lot. konkretaus atvejo*) partnerystė – greitų sprendimų priėmimas (konsultacijos raštu ar elektroniniu būdu, apklausos).

VEIKIMAS KARTU SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS:

Mokyklos ir gyvenimo siejimas.

Švietimo įstaigų praturtinimas edukacinėmis aplinkomis.

Pagalba mokytojams ugdant kompetencijas dalyku